

E. O.

imprinat legal.

26. MRT. 1924

279462

744

Existate

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Număr special
Astronomic
7 lei

Duminecă, 30 Dec. 1923 —
Vol. II. No. 24. : 6 Ianuarie 1924. Vol. III. No. 1.

Apare tot a doua Duminecă
în Cluj, Strada Nicolae
*Filipescu nr-ul 10 *****

Abonamente: pe un an 75 lei, pe jum. an 40 lei, numărul 3 lei. În America în acest. Ex. 5 cents

E P O C A de A U R	
Vol. II. No. 24. 1923. — Vol. III. No. 1. 1924.	
Cultură și Igienă	
Impăratul Rachiu. — „Impăratul Crimelor“	378-379
Frumuseța Fetei și a Formei	382
Știință și Invențiune	
O privire la Ceruri	370
Există viață pe Lună?	370
Vecinii noștri din Marte	373
Intre stele	374
Planeta Marte	372
Stările de pe suprafața lui Marte	375
Ce sunt canalele din Matre	375
Ilustrațiile eclipsei de Soare	380
Cele mai mici și mai mari planete	381
Astronomie populară	393
Eclipsă de soare în Statele-Unite	393
Cauza eclipsei totale de Soare	395
Religie și Filosofie	
Clopotele de Crăciun	396
Eroare, eroare, eroare!	364
Marea Popoarelor	365
Paranteza Păcatului	365
Cine l'a făcut pe Diavol	389
Lucifer, fiul aurorei	389
Demonii vor fi nimiciți	391

CONȚINUTUL „EPOCEI de AUR”

POLITICE ȘI SOCIALE

Nedreptățiți economiilor bugetare 393

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Împăratul Rachiu — „Împăratul Crimelor”	378-379
Frumuseța feței și a formei	382
Se ne uităm îndărăt	382
De ce mizeria prezintă?	383
Câteva indemnuri	384
Cețți !	384
Vitaminele	385

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

O privire la Ceruri	370
Există viață pe Lună?	370
Influențele și variațiunile Lunii	371
Vecinii noștri din Marte	373
Planetele mai îndepărtate	373
Între stele	374
Planeta Marte	372
Stările de pe suprafața lui Marte	375
Ce sunt canalele din Marte	375
Coaja Pământului	376
Cum se prezicem timpul	377
Ilustrațiile eclipsei de Soare	380
Cele mai mici și mai mari planete	381
Astronomie populară	393
Eclipsă de soare în Statele-Unite	393
Cauza eclipsei totale de Soare	395

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Clopoțele de Crăciun	363
Eroare, eroare, eroare !	364
Regele Păcii	365
Trămbița a Șaptea sună acum	365
Marca popoarelor	365
Pretenie și Frăție	367
Ce este un frate și ce e un prieten	367
Paranteza Păcatului	365
Biblia un telescop	368
Când Dumnezeu era singur	387
Cine l'a făcut pe Diavol	389
Lucifer, fiul aurorii	389
Demonii vor fi nimiciți	391

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PENTRU FIECARE FAMILIE

HARFA LUI DUMNEZEU

Rezumă învățăturile mai însemnate ale Bibliei și arată drama vârstelor în legătură cu experiențele dureroase ale păcatului și morții, cum și completa ștergere a acestora de pe pământ. Apoi vor urma vârstele de fericire ale omenirii, și oamenii vor putea să locuiască împreună cu iubiții lor veșnic în fericire. Când, cum și de cine să vor face acestea, le explică „Harfa lui Dumnezeu” și Calendarul „Epoca de Aur” pe anul 1924. Harfa conține 350 pagini, tipărită frumos și pe hârtie bună, legată în panză verde și aurită. Prețul 55 lei cu ramburs.

Calendarul Epoca de Aur are 208 pagini, cu diferite ilustrații, iar coperta este tipărită în 4 culori. Nu poartă nici un fel de anunțuri. Prețul 16 lei. Comandate împreună să trimet cu ramburs pentru 65 lei. Adresa: Editura „Viața” Cluj.

TIPOGRAFIA VIATA CLUJ.

Apare tot a doua Duminică în Cluj, Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Redactor J. B. Sima

Abonamente: pe un an 75 lei,
pe jumătate de an 40 lei.
Numeri singuratice 3 lei exemplarul.
În America: pe un an 1 dolar.
Numeri singuratice 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se facă pe adresa de Aur”
Strada N. Filipescu Cluj

Epoca de Aur

REVISTĂ: DE :: FAPT :: SPERANȚĂ :: ȘI :: CONVINȘERE

A P A R E T O T A D O U A D U M I N E C Ă * * * * *

Vol. II. No. 24.

30 Decembrie 1923 — 6 Ianuarie 1924

Vol. III. No. 1.

CLOPOTELE DE CRĂCIUN

[CE URECHEA ȘI OCHIUL NATURAL AUDE ȘI VEDE]

Clopotele mizeriei.—Clopotele dezastrului social și a milioane de familii de pe întreg pământul.—Clopotele cari anunță prezența Regelui regilor și Domnului domnilor—pe Regele Păcii și Dreptății!

A DEVENIT întunec pe pământ, adânc, întunec mare, fără mângâiere, iarnă rece, ca ghița. Inimi devenite reci, înțepenite în marea fără țărături a nelegiuirilor crescânde, a egoismului domnitor în general, lipsă de considerație, lipsă de liniște și de pace, domnește brutalitatea, ura, mizeria, lipsa și moartea.

Soarele care luminează, încălzește, vitalizează, și susține a apus. Orizontul lumii este întunecat și negru, negru de tot, negru ca groapa rece și întunecată, a mormântului, în care zace toată iubirea și speranța, toată bucuria și plăcerea, toată activitatea și lucrarea spiritului omenesc. Nici o steluță, nici o licărire de speranță, nici cea mai mică iluminatie nu străbate lupta ce să ducă pe viață și pe moarte. Milioane flămânzesc și îngheață; milioane sunt în dubietate cu privire la biserică și stat, față de aproapele și chiar față de sine înșeși.

Și clopotele de crăciun sună!

CLOPOTELE de crăciun!—E aceasta posibil? Există încă oameni pe pământ, cari au curajul să mai sune clopotele de crăciun în acest întunec fără mângâiere?

Nu știu ei că fiecare ton de clopoțel lasă să sângereze, ca nimerite de sabie, sute de mii de inimi de mame? Să le fie lor aceasta ascuns, că în prăbușirea Nordului și Ostului Europei milioane de mame deja de lung timp nu mai au cu ce se îndestuleze lipsele

corpurilor celor mici și sărmani ai lor? Să sufere inima martirizată a mamelor încă odată, la sunetul clopotelor de crăciun, căutătura plină de reproșuri a copiilor și să audă urechile lor din nou cuvintele înspăimântătoare:

Mamă, dă-ne cel puțin o bucată de pâine, că ni e foame!

„Și nu vezi tu, pe beata mamă chinuită în odăița, rece ca ghița, a podului din locuințele orașelor mari? În jurul ei 10 mânuțe, 10 ochi, cufundați de foame? Intr'un colț, aproape de desperare, pe tatăl fără de lucru!

„Va fi un timp de strămtorare care ase-

menea n'a fost de când a stat popor pe pământ.”—Matei 24:21.

O tu sermană, orbită omenire! Unde ai ajuns? Este aceasta triumful civilizațiunii tale? a dezvoltării capacității tale de pricepere înaltă? A mândrei tale conștiințe, a creștinătății tale strălucite? Pot clopotele de

Simbolul sguđuitor
al Crăciunului întunecat din anul 1923

crăciun să schimbe ceva la acest fapt trist? Nu, ele nu pot schimba nimic. Din potrivă, ele sfâșie, rănesc, îndurerează și umplu cu amar milioane de inimi și cu lacrimi alte milioane de ochi. In aceste nopți de Crăciun, mai întunecoase decât oricare altele, vocea lor nu poate avea decât un ton plin de reproșuri și fiecare lovitură de clopot strigă creștinătății: **Ce a devenit din tine? Unde te-au dus drumurile tale sucite?** Și eu aud de tot clar înmiitul și durerosul lor strigăt:

Eroarea—Eroarea—Eroarea

Și ca și cum marele profet a lui Dumnezeu s'ar fi sculat din mormânt și strigă din nou, în lumea mare:

„Veniți-vă în fire; da, veniți-vă în fire, poporule nerușinat! Înainte de a se naște hotărârea—ca pleava trece timpul—înainte de a veni peste voi aprinderea mâniei lui Dumnezeu, înainte de a veni peste voi ziua mâniei lui Dumnezeu. Căutați pe Dumnezeu toți săracii pământului, voi câți împliniți legea lui! Căutați dreptatea, căutați umilinta! Poate, veți rămâne ascunși în ziua mâniei lui Dumnezeu.“ (Zefania 2:1-3)
„Părăsească nelegiuitul calea sa și nedreptul cugețările sale, și întoarce-se la Dumnezeu, și-l va milui; și la Dumnezeul nostru, că multe îi va ierta.“—Isaia 55:7.

Pentru că o eroare mare fără păreche te-a adus; pe tine creștinătate, la marginea prăpastiei. Ți s'a zis, și tu ai crezut, că realizarea împărăției păcii pe pământ, vestită de Fiul lui Dumnezeu, să poate găsi în toate împărățiile creștine, că prinții și domnitorii ei puternici, domnesc prin dreptul divin, până ce înșelăciunea mare și groaznică s'a descoperit în măcelul mare al popoarelor.

Clopotele de Crăciun

[Ce urechea și ochiul spiritual vede și aude]

NU A ZIS EL, în numele căruia să fac cele mai strigătoare la cer mizerii, nedreptăți și nelegiuri: **Iubiți pe dușmanii voștri?** Și nu a fost proclamațiunea solemnă a ingerului pe câmpia Betleenului:

„Pace pe Pământ”?

„Bună învoire între oameni!”?

N'au fost acestea cuprinse în mesagiul său? Da, desigur! Ce sunt dară, în fața acestor fraze, împărățiile pompoase și pline de străluciri ale lumii acesteia?

Ah, ele nu sunt altceva, decât o caricatură sermană, pe cari le-a înființat o ființă rea și dușmănoasă pentru rătăcirea omenirii. Dar Isus a dat o mărturie solemnă înaintea lui Pilat, că: „Împărăția Lui nu e din lumea aceasta”, și că în prezent Satan este prințul, care deține puterea. El în nici un chip nu a voit să zică prin aceasta, că împărăția lui ar fi stabilită **numai în sfera cerească**; nu, deoarece El însuși a învățat pe învățăceii săi să se roage: „Vie împărăția Ta, facă-

se voia Ta pe pământ precum să face în cer.” Și afară de aceasta, a fost hotărârea lui Dumnezeu dela început, și toți profetii adevărate promisiunea dată prin jurământ: „In tine și sămânța ta se vor binecuvânta **toate neamurile pământului.**” El a învățat pe ucenicii săi, mai departe, că El mai întâi a venit—conform hotărârei plină de îndurare a Părintelui său ceresc—ca să-și dea viața sa de om perfect, de bună voe, ca un preț de **răscumpărare**, și ca **singurul** preț posibil de răscumpărare pentru Adam și toți urmașii lui. Acesta este singurul drum pentru mulțumirea dreptății călcată de Adam prin ne-supunere. Ca urmare a acestui fapt, toți urmașii lui Adam vor fi eliberați de sub condamnarea morții, cum spune Apostolul Pavel în 1 Corinteni 15: „Căci deoarece printr'un om [Adam] este moarte, printr'un om [Isus] este și învierea morților. Pentru că după cum în Adam toți mor, astfel și în Christos toți vii vor fi făcuți.” Un om perfect [Adam] a păcătuit, un al doilea om perfect [Isus], al doilea Adam, a murit de bună voe în locul celui dintâi și așa a cumpărat pe Adam și pe toți urmașii lui. „Căci Dumnezeu a iubit lumea atât de mult, încât **dete pe Fiul Său unul născut**”, în formă de rob, ca să fie al doilea Adam, și să plătească prețul răscumpărării pentru el și toți urmașii lui.

„Iată vă binevestesc bucurie mare care va fi pentru tot poporul, căci astăzi s'a născut vouă Mântuitor”

I SUS a învățat mai departe pe învățăceii săi, că el nu va statornici împărăția sa îndată după jertfa morții sale, fără El, dealungul unei întregi vârste, va pregăti, prin multe și grele încercări, uneltele pentru domnia lumii viitoare, și că la sfârșitul acestei vârste națiunile se vor ridica contra națiunii, și regate contra regate, și vor fi foamete și epidemii și cutremuri pe unele locuri. Iar urmașii lui credincioși vor fi urși de toți și se vor ridica multe învățături greșite și vor rătăci pe mulți, și pentru înmulțirea fărădelegilor să va reci iubirea multora.

Dar tot la acel timp, în vreme ce întâmplările susnumite vor exista, vestea îmbucurătoare, care stă în directă legătură cu stabilirea împărăției adevărate a lui Dumnezeu pe pământ, va fi vestită ca o ultimă mărturie pentru toate popoarele și națiunile și

ATUNCI VA VENI SFÂRȘITUL!

Matei 24:3-14.

Sfârșitul domniei rele a prințului lumii acesteia, vestit înainte de toți sfinții profeti; Sfârșitul groaznicilor caricaturi, ale așa numitelor împărății creștine; Sfârșitul tuturor erorilor din toată lumea;

Sfârșitul tuturor lipsurilor, tuturor suferințelor și durerilor;
Sfârșitul înjosirii întregului neam omenesc sub domnia păcatului și egoismului;
Sfârșitul sclăviei de sub tirani, ce lumea a putut când-va să vadă;
Sfârșitul înfiorătorului sceptru al morții.

Și 'clopotele de crăciun sună!

Da, să sune anul acesta, mai fericite decât ori când înainte. Să sune tare, în milioane de ecouri, în marele întunec al lumii:

„Gloria în altissimis Deo, et in terra pax”
„Cinste lui Dumnezeu în înălțime și pe pace pământ”

căci acum a venit ziua mare a Mântuirii. Și **mesagiul vesel**, în formă nefalsificată, să pătrundă în fiecare ureche omenească cum la predat Dumnezeu sfinților profeți: „Poporul ce umblă în întunec, vede acum o lumină mare, asupra celor ce ședeau în pământul umbrelor morții, strălucește lumina... Căci un copil ni s'a născut, un fiu ni s'a dat, și domnia este pusă pe umerii săi; și se va chema numele lui: Minune, Sfătuitor, D-zeu puternic, Părintele etern,

Domn al Păcii,

creșterea domniei lui și a păcei sale nu va avea capăt, pe tronul lui David și în împărăția sa; ca să o întărească și să o sprijinească cu drept și cu dreptate, de acum și până în etern. **Zelul Dumnezeului oștirilor, va face acestal!**—Isaia 9:2-7.

Și nu vezi tu, peste norii întunecați, **mare-lumină!** Și nu vezi tu pe Regele mării, pe

Regele Păcii

și nu auzi tu, cântul de laudă al îngerilor:

„Aleluia! pentru că Domnul Dumnezeuul nostru, Atotțiitorul, își ia împărăția. Să ne bucurăm și să ne veselim, și să-i dăm mărire.”—Apocalipsul 19:6, 7.

„Și cântă cântarea Melușelului, zicând: Mari și minunate sunt lucrurile tale, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule; drepte și adevărate sunt căile tale

Rege al Națiunilor!

cine nu se va teme de tine, Doamne, și nu va mări numele tău; căci tu singur ești sfânt; căci toate națiunile vor veni și se vor închina înaintea ta, căci judecățile tale s'au arătat.”—Apocalipsul 15:4.

„Și am văzut cerul deschis și iată un cal alb, și cel ce șede pe el se chema

Credincios și Adevărat

și în dreptate judecă și să războește [contra tuturor sistemelor nedrepte și nelegiuite]. Ochii lui erau ca para focului, și pe capul lui erau diademe multe... Și oștile cerești

urmau după dânsul pe cai albi, îmbrăcați în in subțire, alb și curat. Și din gura lui ieșea o sabie ascuțită [adevăruri tăiecioase despre marele scop divin] ca cu dânsa să lovească națiunile [artele înșelătoare ale Satanei și să descopere toată combinația lui] și el le va paște cu toiag de fer, și el calcă teascul vinului mâniei lui Dumnezeu Atotputernic. Și-și are peste vestmintele și peste coapsa sa numele scris:

Regele regilor și Domnul domnilor!

Și văzui cerul deschis și iată un cal alb, și cel care șade pe dânsul este numit credincios și în dreptate judecă și să războește.—Apocalips 19:11-16.

Da, Regele regilor, Domnul domnilor, Regele Păcii, Regele Dreptății, vine dar vine înconjurat de nouii tulburărilor, din cari es fulgere și vuet și tunete și cutremure și grindină mare—„Iată vine cu nori, și orice ochiu îl va vedea [ii pot vedea deja nouii, iar dincolo de ei să află El].”

Trâmbita a Șaptea sună acum—

„Și al șaptelea înger trâmbiță, și să făcură glasuri multe în cer, zicând: împărăția lumii s'a făcut a Domnului nostru și a Christosului său; și va împărăți în vecii vecilor și cei douăzeci și patru de bătrâni d'inaintea lui Dumnezeu, cari săd pe tronurile lor, căzură pe fețele lor și să închinară lui Dumnezeu, zicând:

„Mulțumim ție, Doamne Dumnezeule, atotțiitorule, care ești și care erai și cari vii, și pentru că ai luat puterea Ta cea mare și ai împărătit; și neamurile fură întăritate și veni mânia Ta, și timpul celor morți să fie judecați, și să dai plată slujitorilor Tăi profetilor și sfinților și celor care să tem de numele Tău, celor mici și celor mari; și să prăpădești pe cei care strică pământul. Și să deschise al lui Dumnezeu templu, care este în cer, și să făcură fulgere și vuet și tunete și cutremur și grindină mare.”—Apocalipsul 11:15-19; 1:7.

MAREA POPOARELOR

INTR'UN grai înalt figurativ Scripturile întrebuintează valurile furtunoase și veșnic neliniștite ale Mării pentru a ilustra neliniștea marilor masse a popoarelor, și mai cu seamă întrebuintează Scripturile minunat cu privire la timpul nostru, fiindcă noi trăim la încheierea unui period de timp din istoria lumii care n'a fost bine trăit, și când masele largi ale omenirii vor deveni neliniștite și turbulente ca urmare a marilor nedreptăți ce li-s'au făcut prin veacuri de-a rândul.

Ce tablou minunat! —și potrivit! Cu mii de ani înainte de a fi fost întrebuintat de noi, ziaristii moderni, această figură a graiului, Profetii lui Dumnezeu au întrebuintat-o în prezicerile lor despre viitor, și mai cu seamă vorbind despre timpul nostru, pe care îl descriu ca un timp de mari zguduriri sociale, și când popoarele vor fi într'o neliniște și fierbere spumegătoare.

Despre aceste valuri furtunoase ale popoarelor, pe cari Regele regilor în curând le va liniști, deja profetul și regele David a cântat pe harfa sa, astfel:

„Cari alină mugetul mărilor, mugetul valurilor și trământul popoarelor“. — Psalm 65:8.

„Dumnezeul oștirilor, cine este puternic ca Tine? Credinciosia Ta este în jurul Tău; Tu stăpânești îngâmfarea mării, când valurile ei se ridică, Tu le alini“. (Psalm 89:9, 10.)

Profetul Isaia, care de asemenea folosește acest limbaj, văzând marea dramă a popoarelor în vedenie, să exprime în următoarele cuvinte:

„Ah, vuetul multor popoare, ce vuese, ca vuetul mării; și mugetul națiunelor, ce mugesc, ca mugetul apelor puternice. Mugesc popoarele, ca mugetul multor ape; dară Dumnezeu le va muștra, și vor fugi departe; vor fi gonite, ca pleava munților înaintea vântului, și ca pulberea vârtejului înaintea furtunei. Îndeseară totul va fi tulburat, și mai înainte de auroră nu vor mai fi“. — Isaia 17:12-14.

Timpul de seară se referă la încheierea epocii domniei păcatului și a morții și alori cărei nelegiuiri și nedreptăți de pe pământ, în care timp trăim noi acuma. *Totul este tulbure! Este adevărat ceea ce Profetul lui Dumnezeu, spune mai departe:*

„Dară nelegiuții sunt ca marea turburată, ce nu se poate liniști, și valurile ei aruncă afară tină și lut“. — Isaia 57:20.

Tina și lutul neleguirilor și nedreptăților îngrămadite de veacuri la baza societății rea de azi, sunt acuma aruncate la suprafață. Popoarele sunt neliniștite, ele mugesc, ele se elatină ca valul mării, ele sunt infuriate și mânișoare, conform prezicerii Domnului nostru prin Apocalipsul 11:15-19.

Cel mai mare dintre toți profetii, Domnul nostru Isus Christos, a întrebuintat de asemenea un limbaj înalt figurativ

când a descris situația popoarelor dela sfârșitul erei păcatului în aceste prea frumoase și adevărate cuvinte, pe cari le vedem azi împlinindu-se:

„Și pe pământ strâmtorare a neamurilor, fiind în nedumerire de vuetul mării și al valului, încât oamenii sufletul mai își vor da de teamă și de frică de cele ce au să vie peste lume“. — Luca 21; 25, 26.

Văzătorul minunatei vedenii de pe insula Patmos întregește și iluminează toate aceste figuri ale graiului, întrebuintate de Profeti, prin declarația uimitoare:

„Și-mi zice: apele pe care le văzuși, unde șade desfrânata, popoare și gloate sunt și neamuri și limbi“. — Apocalips 17:15.

Ce fericit este însă a ști, că aceste stări haotice, aceasta mare turburată, nu va dura multă vreme. Ele sunt numai semnele prezicătoare ale unei ordine noi ce va fi introdusă pe pământ încurând, nourii premergători, unei zile mai bune. Și așa profetul ne asigură: „Și mai înainte de aurora ele nu vor mai fi“.

Da, Acela care a liniștit și alinat valurile mării Galileii, când ucenicii săi erau în pericol, va ordona, la timpul său, popoarelor pace și liniște. „Și va fi, că orice suflet care nu va asculta de

acel Profet [care va vorbi cu autoritate], nimicit va fi din popor“. — Fapte 3:23.

Scriitorul psalmist, David, în Psalmul 107 se exprimă de asemenea într'un limbaj figurat asupra omenirii turburată dela sfârșitul acestei epoci. zicând:

„Se ridică furtuna, care înalță valurile mării [nemulțumirea popoarelor]; la cer se ridică [au pretențiuni mari], în adâncuri se pogor [fiindcă nu li-se îndeplinesc], sufletul lor se topește în necaz [din cauza lipsei ce duc]; se clatină și șovăesc ca cel beat, și toată înțelepciunea lor se pierde“ — planurile lor nu-i pot mântui, și merg dela rău la mai rău. — Psalm 107:25-27.

Singura Stâncă neclintibilă și mântuitoare în această mare turburată este Christos. Alt nume nu s'a dat oamenilor prin care trebuie să fie mântuiți. Numai acei cari se refugiază la Christos vor scăpa ne înghițiți de aceste valuri. Pe aceia cari caută acest refugiu, Domnul îi asigură: „Când vei trece prin ape, cu tine voiu fi; și prin fluvii, și nu te vor acoperi. Când vei umbla prin foc, nu te vei frige, nici nu te va arde flacăra“.

Ce frumoasă și bogată este Scriptura, Cuvântul lui Dumnezeu, în figuri și graiuri frumoase! și ce mângâietoare sunt ele când sunt înțelese!

PRIETENIE ȘI FRĂȚIE

DOUĂ cuvinte pline de însemnătate pe cari zilnic le putem auzi venind în contact cu unii și cu alții, cunoscuți și necunoscuți. Iar când ne cugetăm la legătura dintre acestea două cuvinte ne uimim de marele contrast în ce privește realitatea acestei legături. Vedem că ele numai de obicei se folosesc, dar în realitate nu. Ele sunt numai pe buze dar nu trăite conform înțeleșului lor. Dacă aceasta e adevărat sau nu trebuie să aducem dovezi convingătoare cari să ne satisfacă pretenția și credința.

Deci ce este un frate?

Cu toții știm că cuvântul frate să folosește între doi copii născuți dintre'o mamă și dela un tată. Iar la caz că unul dintre părinți nu e tată bun sau mamă bună la acești copii, atunci nici copiii nu sunt frați buni, ei după cum părinții sunt numai în parte părinți așa și copiii sunt numai în parte frați. Așa se consideră!

Ei sunt frați prin aceea că vorbesc o limbă, au un obicei, au o credință, au un port, au un drept și toate acestea le iubesc. Le iubesc că le au, s'au obișnuit cu ele și sunt fericiți în această existență. Fiindcă în toate acestea se unesc, ei să iubesc unul pe altul și trăesc în pace pentrucă ei sunt frați. Dar când ei încep a nu se mai unii în moravuri, în obiceiuri, în credință și în idei, atunci să zămislește sau să concepe discordia între frați,

care va crește conform creșterii neunirei lor în legăturile lor frățești. Dacă diferențele între ei sunt mari și frăția va fi în mare măsură periclitată. Iar dacă neunirea crește până când nu se mai unesc în nici o legătură a frăției, atunci și frăția înceată, deoarece discordia a ajuns punctul nașterii, când în astfel de împrejurări nu mai este nici o posibilitate de frăție.

Dar cum să concepe și să naște această discordie a frăției? O: într'o lume ca aceasta de astăzi, acesta este lucrul cel mai ușor! Astăzi există atâtea moravuri, atâtea obiceiuri, atâtea credințe și atâtea idei, încât aproape fiecare individ le are aceste diferite de altul. Atât antropologia cât și Biblia ne spun că omul s'a înmulțit dintr'o păreche de oameni. Credem că la început n'a fost atâta cunoștință ca astăzi, dar omul înmulțindu-se s'a înmulțit și cunoștința, iar cu înmulțirea cunoștinței s'au înmulțit și multele obiceiuri și credințe, cari astăzi despart pe om de om și pe frate de frate, pe cari, când odată i-a despărțit, îi face dușmani unii contra altora și pe urmă îi distruge. Aceasta să întâmplă între frați, între indivizi, între popoare și între națiuni. Și așa este peste tot pământul. Iar acest procedeu face progrese uimitoare și în continuu!

Ce este un prieten

Prieten să spună la acela care stă în legă-

turi de pace și de unire cu un altul care nu este născut din aceeași părinți cu dânsul. Se zice prietin din cauza că aceste legături le are el într'un mod bucuros și cu plăcere, indiferent de neam și patrie. Dar un prietin nu stă în toate afacerile vieții: credință, obiceiuri etc., în legătură cu prietinul său, decât mai mult în afaceri economice și comerciale. Cu toate acestea ei pot trăi în pace și fericiți. Dacă acestea legături, între ei, sunt de silă și nu de bună voe și cu plăcere, atunci nu e prietinie, ci dușmănie. Deci deosebirea între prietin și frate este, că: între frați nu este nici o deosebire de credință, obiceiuri, port etc. etc., pe când între prietini pot fi mari deosebiri și totuși să trăiască în pace. Cauza, că deși prietenii nu se unesc în toate și cu toate acestea trăesc în pace, este, că prietini se știu pe sine din diferite seminții și așa ei nu au nici o pretenție asupra unu altuia, ca să trăiască ca și ei și să procedeză la fel, deoarece nu e sângele nici neamul lor. Unii prieteni sunt foarte sinceri și de aceea înțeleptul Solomon spune: „Amicul iubește în tot timpul, și la nevoie frate să face.” — Prov. 17:17.

Și acum, fiindcă nicăiri pe pământ nu există o adevărată frăție nici măcar o adevărată prietinie, nici măcar la un singur popor sau națiune, după cum dovedesc faptele actuale, să ne întrebăm cei de făcut pentru a putea stabili frăția și prietenia între popoare și națiuni? Prin ce mijloace s'ar putea introduce adevărata frăție între popoare, care ar alunga ura și dușmănia ce bântue atât de grozav peste tot pământul, și care a umplut sufletul omenirii de amar, jale, zbucium și dure, și prin aceasta de nefericire? Aceasta este o grea întrebare. Experții lumii aceștia și-au pus de multe ori această întrebare, dar niciunul nu s'a aflat să dea un răspuns mulțumitor, din care cauză până în prezent, problema a rămas încă tot nerezolvită.

Cine va fi omul care va afla modalitatea prin care cele 530.000.000 de creștini, cu cele 330 de credințe în Dumnezeu și în Christos, aflători astăzi pe câmpul de luptă și pe miliardul de păgâni, cari deși au fost cercetați de sute și mii de misionari creștini prin cari li s'a predicat evanghelia lui Christos încă tot la dumnezeii lor se închină, la cari s'au închinat și înainte de a merge misionarii creștini la ei, să-i aducă la un singur obicei, la un singur drept, la o singură credință, care e singura modalitate prin care omenirea ar putea fi adusă la adevărata frăție? Dar la această muncă atât de valoroasă, așa să vede, că nici unul dintre guvernatorii omenirii de astăzi **nu lucră!** Ci din contră, fiecare lucră cu toată puterea pentru a mai adăuga la obiceiurile ce sunt, neobservând că acestea obiceiuri cu cât sunt mai multe cu atât mai mult îi înstrăinează pe oameni unul de altul.

Cine este omul care va putea opri curentul capitalist cu obiceiurile lui acaparatoare și cu luxul lui extravagant? Cine este omul care va putea opri curentul bolșevist cu obiceiurile lui de a jefui și distruge bunurile câștigate în secole întregi? Cine este omul care va putea opri curentul cumunist cu obiceiurile lui de a despoia pe fiecare de proprietatea sa? Cine este omul care va putea opri curentul anarchist cu obiceiurile lui de nesupunere la nici un fel de lege și regulă ce există, ce bântue în toate clasele sociale de pe glob? Cine este omul care ar putea opri acestea uragane puternice, cari toate s'au născut din obiceiuri și din felurite credințe, și să le întoarcă din calea lor la liniște să nu mai tulbure și să zdruncine tot organismul social, ca să poată veni omenirea la liniște, la pace și la frăție, și atunci la fericire?

Dacă fruntașii popoarelor văd toate acestea, așa după cum ele în adevăr există, și tot să mai încumetă a se socoti competenți pentru rezolvirea acestor probleme atât de încălcite, atunci ei nu mai sunt în stare se cuge, dar nici se judece nimic, ci se luptă cu valorile unei mări infuriate, care în scurt o să-i înghită cu totul, pentru a ajunge hrana peștilor din această mare! Da, nu este om pe tot globul care să poată lupta contra acestor vijelii. Și nici omenirea întreagă nu este în stare, cu puterea ei proprie, să se pună contra acestor torente, cari astăzi au început a turna roadele și fructele înmagazinate în hambarul mare al feluritelor credințe și obiceiuri, care de șase mii de ani s'a tot încărcat până când s'a umplut. Iar acuma fiind plin trebuie să se împărtească în dreptate și fiecare să-și primească partea sa, deoarece fiecare a muncit și strâns după puterea sa, și deci e cu dreptul să se împărțasească fiecare la fructul ostenelelor sale!? Altcum ar fi o nedreptate!

Numai că aceste fructe—deși numai de curând (1914) au început a se împărți și încă sunt multe de împărțit, fiindcă hambarul e mare foarte—sunt atât de amare încât majoritatea s'a săturat de ele. Totuși ei trebuie să le mănânce toate până când toți să vor sătura de ele, ca să se împlinească cuvântul lui Dumnezeu; care zice: „Căci așa zice cătră mine Dumnezeu: ia aceasta cupă de vin a mâniei mele din mâna mea, și adapă din ea pe toate popoarele, cătră cari te voi trimite. Vor bea, vor șovăi și se vor infuria de sabia pe care o voi trimite între ele . . . Și le vei zice: Așa zice Domnul Dumnezeul oștirilor, beți, până vă veți îmbăta, veți vârșă și veți cădea, așa ca să nu vă mai sculați, de sabia pe care o voi trimite între voi. Și de nu vor voi să ia cupa din mâna ta, ca să bea, atunci să le zici: Așa zice Domnul Dumnezeul oștirilor: Tot veți bea; că iacă eu încep a aduce răul asupra cetății ce să numește

după numele meu (Creștinătatea), și voi veți rămânea oare nepedepsiți? nu veți rămânea nepedepsiți; că eu voi chema sabia asupra tuturor locuitorilor pământului, zice Domnul Dumnezeu oștirilor. De aceea tu profește asuprale toate cuvintele acestea, și zile lor: Dumnezeu, tună din înălțime, și face să răsunе vocea lui din locașul său cel sânt; tună puternic asupra colibeii sale; scoate strigăte, ca ale călcătorilor de vin, asupra tuturor locuitorilor pământului, vuetul pătrunde până la marginile pământului; căci Dumnezeu se va judeca cu popoarele; el a prochemat hotărârea sa asupra tuturor muritorilor, și va da săbiea pe toți nelegiuiții, zice Dumnezeu.

„Așa zice Domnul, Dumnezeu oștirilor: iacă, răul ese de la popor la popor, și un vârtej mare se ridică de la marginile pământului. Și în ziua aceea ucișii de Dumnul vor zăcea de la o margine a pământului până la cealaltă margine a lui; nu vor fi plânși, nici strânși, nici chiar înmormântați; vor fi ca gunoiul pe fața pământului. Urlați păstorilor și strigați! Tăvăliți-vă în pulbere, conducători ai turmei! Căci au venit zilele sfâșierii voastre și ale împrăștierei voastre: și veți cădea pe pământ, ca un vas de dispreț. Și păstorii nu vor avea nici o scăpare; și conducătorii turmei nu vor avea nici un adăpost.

„Când voi trimete asupra-le săgețile cele rele ale foametei, cele strivitoare, pre cari le voi trimete, ca să vă nimicească, atuncea voi grămădi foametea asupra-vă, și vă voi sfărâma toeagul pâinei. Voi trimete asupra-vă foamete și feare rele, cari vă vor lipsi de copii și ciumă și omorul vor trece printre voi; și voi aduce sabia asupra-vă; Eu Dumnezeu am zis. Și vor cunoaște, că eu sunt Dumnezeu, și că nu în zadar am zis, că voi aduce asupra-le aceste rele. Așa zice Domnul Dumnezeu: Bate cu mânele în coapse, și lovește cu piciorul tău, și zi: Vai! pentru toate urâciunile cele cumplite ale casei neascultătoare! Căci va cădea de sabia, de foamete și de ciumă.

„Cel ce va fi departe va muri de ciumă, și cel ce va fi aproape va cădea de sabia; și cel ce va fi cruțat și va fi împresurat va muri de foamete: așa voi împlini asupra-le furia mea. Afară va fi sabia, și în lăuntru ciumă și foamete; cel ce va fi la câmp va muri de sabia; iar pre cel din cetate îl vor mânca foametea și ciuma. Nimicirea vine! Vor căuta pace, dară nu va fi. Nenorocire preste nenorocire va veni, și știre preste știre va fi: atuncea vor cere visiune de la profet; dară perită va fi legea de la preot, și sfatul de la cei bătrâni. Regele va jeli, și mai marele se va îmbrăca cu plângerea, și mânele poporului țării se vor înțepeni. După urmările lor le voi face, și după judecățile lor îi voi judeca; și vor cunoaște, că eu sunt Dumnezeu. Leșăda-vor pe uliți argintul lor, și aurul lor

ajunge-va ca necurătenie; argintul și aurul lor nu va putea să-i scape în ziua mâniei lui Dumnezeu; nu vor putea să sature sufletele lor, și nu vor putea să umple corpul lor; căci ele au fost cauza fără-de-legei lor. Și zis-a cătră mine: Fără-de-legea este mare foarte, și țara este plină de sânge, și cetatea plină de nedreptate; căci ei zic: „Dumnezeu a părășit țara, și Dumnezeu nu vede nimic.” De aceea ochiul meu nu-i va cruța, și nici nu mă voi îndura; ci voi răsplăti preste capul lor urmările lor.”—Ieremia 25:15-17, 27-35; Ezekiel 5:16, 17; 6:10-12; 7:15, 25-27, 19; 9:9, 10.

După cum vedem, că situația frăției din prezent e înspăimântătoare foarte, și pentru a o descâlci această problemă, nu să vede nici o posibilitate din partea omului, și nici nu să poate aștepta, ne întrebăm din nou: ce să va face cu beata omenire care să află în această vâltoare, fără de nici o speranță? Răspunsul este scurt și precis: „In nimenea altul nu este mântuire, căci nici nu este sub cer alt nume dat între oameni, în care nume trebuie să fim mântuiți,” decât: **Isus Christos!**—Fapte 4:12.

Da, dacă noi credem în acest Isus, atunci totul este posibil; pentru că cuvântul lui Dumnezeu care ne arată prăpastia descrisă mai sus, ne arată și aceea: că „Dumnezeu a iubit lumea atât de mult încât a dat pe Fiul său unul născut, pentru ca ori cine crede într'însul să nu piară ci să aibă viață vecinică; căci Dumnezeu nu a trimis pe Fiul său în lume, ca să osândească lumea, ci pentru ca lumea să fie mântuită printr'însul. — Ioan 3:16, 17.

Acesta este omul care va înfrăți omenirea — **Isus!**

Penru că El și-a dat viața lui nevinovată ca preț de răscumpărare pentru neamul omenesc, Dumnezeu i-a dat Lui dreptul și autoritatea ca, la timpul hotărît de Dumnezeu, care timp este acum, să ridice omenirea din păcat și din moarte, la viață și la fericire vecinică. Iar modul de procedură e după cum s'a arătat mai sus, de profeții lui Dumnezeu, care, nu numai că e scris de mii de ani, dar îl vedem și în realitate, întocmai după cum s'a prezis, ca omenirea, atunci când va veni acel timp, să nu se mai sprijine pe obiceiurile și credințele deserte, cari nu-i pot aduce și nici nu i-a adus nici un bine și nici o mulțumire, ci să creadă în Acela care și-a dat viața pentru ea și care singur e în stare să introducă o singură lege pentru întreaga omenire, care va conținea obiceiuri frumoase și o singură credință, prin cari omenirea să va putea împrietinii și pe urmă, din prietini sinceri, având cu toții un singur obicei și o singură credință, să se înfrățească pentru **vecie** și să nu mai poarte numai pe buze cuvântul de **prieteni și frațeli**

Dar fiindcă omenirea nu voește să recuno-

ască de bună voie dreptul și autoritatea lui Christos, de aceea, Dumnezeu, știind aceasta, a spus prin profetul Său: „Mijloacele de vindecare pentru cel rău sunt bătăile și vânățiile până la rană. De aceea așteptați-mă zice Dumnezeu, până în ziua în care mă voiu scula la pradă; căci hotărîrea mea este de a aduna popoarele, de a strînge regatele, ca să

vărs asupra-le furia mea; toată aprinderea mâniei mele; căci de focul geloziei mele tot pământul (ordinea socială din prezent) va fi mistuit. Și atunci voiu preface buzele popoarelor în buze curate, ca ele toate să cheme numele Domnului și să-i servească cu toții într'un gând.“ — Proverbe 20:30; Zefania 3:8, 9.

O PRIVIRE LA CERURI

EXISTĂ motive, pentru care pămîntenii noștri să înceapă cu Luna orice considerațiune a lor asupra universului. Și aceasta nu numai pentru că luna ne este mai aproape decât oricare alt corp ceros, fiind numai la o distanță de 239.000 mile de noi, ci pentru că luna noastră trebuie să se mulțumească veșnic cu a fi legată de funcțiunea planetei noastre. Ea este cea mai mică unitate, ca să zicem așa.

Aceasta nu înseamnă, că luna ar fi așa mică. Diametrul ei este cam o pătrime din diametrul pământului nostru; fața pe care i-o vedem, este de aproape două mii de mile; iar geana bătrînei noastre prietene, din care ea ne suride în fiecare noapte, are în lățime 280 de mile, iar în lungime 354. Și, pe urmă, nu ați văzut—totdeauna după primul pătrar, ca pe o prea frumoasă față de femeie, mai mică decât aceea a omului și situată în așa fel, că partea dinapoi a capului ei este în dosul lui? De cumva nu ați văzut încă capul femeii din lună, uitați-vă și fiți răsplătiți.

Suprafața lunii este o treisprezecime din aceea a pământului, iar partea ei ce se vede când este lună plină, este cam de două ori cât aria Europei. Dacă pământul ar putea fi tăiat în 49 bucăți toate egale, și am face din ele câte un glob, ele ar avea fiecare mărimea lunii; atât numai, că ar fi fiecare mai grea, deoarece pământul nostru este mai des.

Că vedem totdeauna aceeași latură a lunii, este pentru că luna se învârte odată în jurul osiei sale în acelaș timp în care se învârte în jurul pământului. Această față, pe care i-o vedem atât de constant, a fost copiată cu mare îngrijire de către astronomi, fiindcă avem hărți ale lunii mai corecte decât le avem pentru Africa.

Pentruca să înțelegem pozițiile relative și mișcărilor soarelui, lunii și pământului, să plasăm pe o masă, în mijlocul camerei, o lampă. Lampa va fi soarele. Stai la câțiva pași de ea și închipe-te, că ești pământul. Ține în mână un măr și întinde-ți mâna. Mărul va fi luna. Ține mărul către lumină și vezi că partea lui de către tine este întunecată. Întoarce-l un sfert la stînga; lumina va lumina un sfert din el; luna este acum în primul pătrar. Întoarce-te cu spatele către lumină și ține mărul în fața ta; lumina va lumina întreaga față de către tine a mărului; acum ai lună plină. Întoarce-l pe sfert și luna va fi la pătratul al treilea. Întoarce sfertul rămas, și ai avut o întreagă zi lunară. Luna își va fi arătat soarelui toate laturile sale; totodată ea se va fi învârtit în jurul pământului.

Din fericire sau din nefericire trupul vostru nu este aranjat astfel, ca să puteți ținea mărul la o anumită distanță și într'o anumită direcție dela lumină și în acelaș timp să vă învârtiți pe călcăie. De aceea nu vă veți putea ilustra prea bine faptul, că în timp ce ziua pomenită a plantei lună era în progres, pământul s'a învârtit aproape de 30 de ori în jurul osiei sale. Negreșit, un om din lună trebuie să ne socoată foarte neobosiți.

Pentru a contiua această ilustrare, va trebui să vă închipeți că umblați în jurul mesei din cameră, făcând-o aceasta în acelaș timp în care vă rotiți pe călcăie și în care învârtiți integral mărul oridecâte ori ați făcut a 30-a învârtire pe călcăie. Veți inconjura astfel tabla rotindu-vă în acelaș timp de 365 de ori pe călcăie. Apoi veți avea să vă închipeți, că întreaga sală, împreună cu lampa și cu toate cele, să învârtă cu iuțeală înspăimîntătoare în cel puțin trei direcții, înaintea, la dreapta sau la stînga, în sus sau în jos. Dar ne-am abătut dela subiectul nostru. Să revenim la lună.

Lumina pe care ne-o dă luna, nu este o lumină a ei; toată această lumină este a soarelui și ea numai ni-o reflectă. Lumina aceasta este uneori atât de clară, încât poți chiar să citești la ea; și cu toate acestea se pretinde, că dacă întreg cerul ar fi acoperit numai cu luni, acestea nu ar da decât o optime din lumina ce ni-o dă soarele.

Trăsurile feței omului din lună sunt de fapt mari lanțuri de munți, platouri și vulcani. Huygens, cel mai înalt dintre munții din lună, este înalt de 18.000 de picioare, astfel că și pe pământ ar fi socotit ca un munte uriaș. Marele vulcan Ticho are un crater de 54 de mile în diametru și 16.000 în adâncime așa că întrece pe toți vulcanii pământului. Munții din jurul acestui vulcan sunt de o milă de înalți.

EXISTĂ VIAȚĂ PE LUNĂ?

Astronomii sunt împărțiți cu privire la posibilitatea existenței unei vieți pe lună. Cei mai mulți dintre ei susțin că este peste puțină viață acolo, deoarece—spun ei—nu este nici atmosferă, nici umezeală de vr'un fel. Ei socot astfel, din cauză că marginele lunii sunt totdeauna clare și ascuțite și din cauză că acestea au fost fotografiate de mii de ori până astăzi. Luna este destul de aproape de noi, așa că dacă ar trece peste suprafața ei valuri de nour, ar putea fi văzute prin puternicele Telescoape întrebunțate astăzi.

Un alt motiv pentru care să pretinde că pe lună nu este cu puțină nici un fel de viață, este, că supra-

fața lunii este supusă la o căldură, și răceală extremă, cari se schimbă. Timpul pe lună este socotit 29 zile, 12 ceasuri, 44 de minute și trei secunde. Jumătate din acest timp este noapte, iar jumătate ziua. În decursul unei zile lunare o parte a planetei este încălzită la o temperatură uriașă, iar partea cealaltă este supusă răcelii intense a spațiului interstelar.

De vreme ce în lună nu este nici apă, nici atmosferă, suprafața ei este supusă fără întrerupere, în decursul zilei lunare, la căldura excesivă a soarelui; iar astronomii cari susțin teoria după care nu există aici viață, pretind că alternările violente ale căldurii și frigului produse de condițiile acestea, sunt suficiente pentru a le socoti printre fenomenele pe cari un alt astronom de seamă le-a expus mai zilele trecute colegilor săi.

Acest astronom, studiind luna în lamaica, unde acest studiu este foarte potrivit, și având la dispoziție niște lentile uriașe dela Universitatea Harvard, pretinde, că în timp ce în jurul lunii nu este în general nici o atmosferă, există în marile cratere de acolo pete de natură atmosferică; el spune, că a observat vapori ieșind dintr'un crater; că a băgat de seamă vârtejuri de zăpadă învâlvorându-se în craterele vulcanilor și că în aceste cratere a observat un fel de vegetație crescând, dezvoltându-se, ajungând la viață. El pretinde că această vegetație se repetă de două ori în intensa căldură din timpul zilei lunare, și poate să aibă dreptate. El spune despre o schimbare tocmai cum s'ar aștepta, a colorii vegetației crescute și ajunse la maturitate, și a reprodus colegilor săi astronomi, că nu au studiat cu deosebită atenție aceste cratere.

Toți astronomii sunt nevoiți să admită, că craterele din lună au fost văzute lărgindu-se și apoi micșorându-se și întunecându-se pe urmă pur și simplu, pentruca iară să reapară; de asemenea că au fost văzute apărând mici cratere cari nu existau până atunci, probând astfel, că luna nu este tocmai așa de total moartă cum s'a crezut.

Acei cari nu cred în posibilitatea unei vieți pe lună, cred că petele albe cari întunecă din timp în timp părți din suprafața lunii, sunt nouri gazoși cari ies din vulcanii în erupție, și cred, că expansiunea și contractarea alternată cauzată de căldura intensă și de răceala la fel, sunt cauze suficiente pentru vulcani; alții socot, că aceste „umbre unditoare“, cum preferă să le numească, sunt rezultatul radiațiunii solului supra încălzit și că acestea ne întunecă vederea.

Se poate prezice aproape cu certitudine, că nu există în lună viață animală; credința este, că o asemenea viață nu poate supraviețui alternativelor valuri ale marii călduri și marii răceli. Se pretinde, că gravitațiunea în lună este numai pe a șasea parte cât aceea de pe pământ; și că de aceea, dacă ar fi în lună oameni, ei ar fi ușori de picior, așa că punându-și cu putere piciorul în pământ, nu ar suferi nimic în săritul cu ușurință peste acoperișurile caselor.

Se mai spune de asemenea, de către unii, că totalul căldurii, luminii și forței pe care soarele le dă fiecărei planete sau satelit, depinde de proporția esențialelor elemente ale acei corp. Eună oară, dacă valența lui

Neptun ar fi aceea a pământului nostru, soarele nu ar părea mai mare din Neptun de cât este Venus pentru noi, și ar fi insuficient pentru ca să lumineze și încălzească acea îndepărtată planetă. Cu cât mai rațional este să credem, că elementele componente ale fiecărei planete sunt de așa natură, încât, datorită valenței lor, soarele să fie suficient de mare atât pentru a da organismului viu căldura potrivită, cât și pentru a-l lumina. Dacă, potrivit acestei teorii, luna este un corp mort, fără atmosferă, soarele nu ar avea asupra ei nici un efect. Dar dacă ea are o valență a altor elemente decât hidrogenul și oxigenul, în acest caz căldura ei se produce prin o lungă expunere la soare (timp de 15 zile), iar frigul prin aceea că este întoarsă dela soare. S'ar părea totuși, că mărimea lunii ar lupta contra căldurii și răcelii excesive.

INFLUENȚELE ȘI VARIAȚIUNILE LUNII

Este probabil, că influența lunii asupra pământului se mărginește la lumina resfrântă de ea asupra planetei noastre și la fluxurile cari sunt cauzate cu osebire de către lună. Influența ei atractivă asupra mărilor este de așa natură, că pe un loc de 200 de mile de mare, fluxul se va ridica în partea cea mai aproape de lună la o înălțime de o jumătate de schioapă. Această influență atractivă se datorește în mod direct gravitației lunii. Este îndoielnic, că pretențiunile făcute în privința ciclului lunar care să afecteze viața plantelor, sau în privința radio comunicației sau a sistemului nervos, ar putea fi probate. Se pretinde, cu oarecari motive, că muselina uscată la lumina mai delicată a lunii se poate păstra albă ca zăpada; dar dacă se va usca la lumina mai puternică a soarelui, va deveni galomă.

Luna se învârtă în orbita ei pe o rată de aproximativ 2.287 de mile pe ceas, iar drumul ei este socotit cu câte un an înainte în almanahurile nautice. Ea grăbește sau întârzie în jurul planetei noastre și mai face încă o seamă de lucruri pe cari astronomii nu le-au putut determina și pe cari caută acum să le explice. Bunăoară vedem azi luna ieșind din cursa ce i-s'a prezis și o vedem înaintată la o distinctă și perceptibilă distanță dela acea cursă; deviația îi este cam de 12 mile. Această iuțea accelerată a făcut necesară o revizuire a almanahurilor astronomice și nautice de pe anul 1923.

Faptul, că luna nu își urmează la perfecție drumul ce i-se socotește, a fost cunoscut acum 40-50 de ani. În câțiva dintre primii ani ai acestei perioade de accelerare a iuțelii sale, luna a câștigat abia o jumătate de milă. Astronomii spun, că sunt la mijloc unele forțe necunoscute, poate magnetice, cari atrag luna înainte și o scot din drumul ei.

PLANETELE ÎN ORDINEA LOR

Dupăce ne-am ocupat mai îndelungat cu luna pe care o cunoaștem mai bine, urmează să luăm în considerație un tip sideral în care s'a întâmplat ca tocmai acum să fim interesați în mod special. Trăim pe o planetă, și avem să ne ocupăm de planetele cari mai sunt.

Singurele planete pe cari le cunoaștem întrucâtva, sunt cele din sistemul nostru solar. Cei mai mulți

dintre oamenii bine informați, pe cari îi veți întreba câte planete sunt în sistemul nostru solar, vă vor răspunde fără ezitare: „Opt—Mercur, Venus, Pământul, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun, în ordinea aceasta, Mercur fiind cea mai îndepărtată“. Foarte bine, întrucâtva.

Răspunsul adevărat însă este, că pe lângă cele opt planete ale sistemului nostru solar, după socotelile cele mai bune, mai sunt încă vre-o 80.000, în regiunea lui Jupiter, având diametru care variază între 87.000 de mile și între 10 mile; toate acestea călătoresc în jurul soarelui cu aceeași demnitate ca și Jupiter însuși. Aceste planete mai mici, dintre care cea mai mare este Ceres care are un diametru de 485 mile, sunt localizate îndeosebi într'un inel între Marte și Jupiter, și își fac rotația în jurul soarelui într'o revoluție de $4\frac{1}{2}$ ani în medie. În anul 1924 unul dintre aceste două corpuri, Eros, a cărui orbită este între Marte și Pământ, se va apropia de pământ mai mult decât oricare alt obiect cersesc în afară de lună.

Se pare, că sistemul nostru solar este împărțit în două părți generale: Cele patru planete—Mercur, Venus, Pământul și Marte—cari sunt cele mai apropiate de soare, și celelalte patru—Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun, cari sunt cele mai departe. Timpul rotației întâiilor patru este foarte asemănător, variind între mai bine de 23 de ceasuri și mai puțin ca 26, în timp ce rotația celorlalte variază între mai puțin cu ceva ca 10 ceasuri și între mai puțin ca 11. Neptun este atât de departe, încât nu putem determina definitiv, dacă el are rotație sau nu; este însă probabil că da.

Cea mai din centru planetă a sistemului solar este Mercur, la o distanță de 35.000.000 mile dela soare, având un an solar de 88 de zile. Mercur apare sub o formă mult asemănătoare cu a lunii, dar are un diametru de 3000 de mile față de 2000 ale lunii. Mercur nu are o lună a sa. El este prea aproape de soare, de aceea strălucește atât de mult, încât este peste putință a-i observa formele dominante. Se știe totuși, că Mercur este cea mai deasă dintre planete și că a fost în ea o foarte deasă atmosferă cu apă.

A doua planetă în linia dela soare este Venus, la o distanță de 66.000.000 dela el, având aproape aceeași mărime ca și pământul. Ea își face circuitul în jurul soarelui în 224 de zile și străluce atât de mult, că poate fi văzută uneori și la amiază. Venus nu are o lună a sa. Suprafața lui este totdeauna împrejmuțată cu nouri. Este mai strălucitor decât Jupiter cu toate că Jupiter este cu nespuse de mult mai mare și mai dă și o lumină a sa în afară de aceea reflectată dela soare.

PLANETA NOASTRĂ, PĂMÂNTUL

A treia planetă în ordinea depărtării dela soare este aceea pe care ne-am născut noi, pământul nostru, care e aproape la 92.000.000 de mile depărtare dela soare. Facerea pământului ni-a fost revelată: „Căci așa zice Domnul, cel ce a creat cerurile: Acest Dumnezeu care a format pământul, l'a

făcut și l'a întemeiat [ca o permanentă imagine a cerului]; nu în zadar el l'a creat [pentru a fi distrus așa cum își închipue în zadar unii], ci l'a format ca să se locuiască“.—Isaia 45:18.

Acei cari își închipue, că pământul nostru va avea să fie prăpădit într'o bună zi prin foc literal, ducă-se odată pe un ocean. Acolo se vor convinge cu prisosință, că dacă printr'un accident acel foc s'ar isca, Atotputernicul are atâta apă câtă îi trebuie pentruca să-l stingă!

Patru cincimi din suprafața pământului nostru sunt acoperite cu apă, a cărei adâncime este în medie de două mile. Aceasta este o imensitate de apă. „A vedea înseamnă a crede“. În medie, suprafața uscatului se ridică la mai puțin ca o jumătate de milă deasupra nivelului apei. Cea mai adâncă apă este a Oceanului Pacific, lângă insula Borneo, unde a fost măsurată și are 32.089 picioare. Cele mai înalte piscuri de munte sunt: În Asia Muntele Everest, care are 29.002 picioare; în Europa muntele Blanc cu 15.781 picioare, în Africa Kilima Njaro cu 19.720 picioare, în America sudică Aconcagua cu 23.866 picioare, în America de nord Mac Kinley cu 20.300 picioare.

Pământul este locuibil. Omul a fost făcut în scopul expres al domniei lui; el nu a fost făcut să locuiască altundeva, ci a fost făcut pentru a avea stăpânire peste pământ, iar cea stăpânire este încă o chestiune a viitorului; pământul este pentru a-i fi lăcaș veșnic. Vedeți în ce chip se specifică aceasta:

„Dar a mărturisit oarecine undeva zicând: Ce este omul că-ți aduci aminte de dânsul? sau fiul omului că te uiți cu luare aminte spre el? Pusu-l'ai puțin mai pe jos de îngeri, cu mărire și cinste l'ai încununat, și l'ai pus peste lucrul mânilor tale. Tot ai pus sub picioarele lui... Acum însă nu vedem încă pe toate supuse lui“.—Evrei 2:6-8.

Că lucrurile puse sub stăpânirea omului sunt acelea pământene, a fost declarat în mod expres în enumerarea creațiilor (Cartea Facerii 1:26—28) și în Psalmul 8, în care sunt din nou trecute în revistă aceleași lucruri.

Pământul este un bun loc pentru om; un mai bun loc nu s'ar fi putut găsi nicăieri. El este un vast tezaur de lucruri bune dezvoltării omului, înțepinerii lui, confortului și luxului; iar într'un alt veac sau așa ceva, pământul acesta va începe a se arăta pretutindeni ca un Paradis, care este ultimul lui scop. Patruzeci la sută dintre popoarele lui sunt astăzi de origină caucaziană, patruzeci la sută de origină mongolă, douăsprezece la sută de origină negri, iar restul malaezi și indieni din America de nord.

Media vitezei pământului în orbita sa este de $18\frac{1}{2}$ mile pe secundă. El se mișcă mai încet în Iulie și Ianuarie. Revoluția lui completă în jurul soarelui o face în 23 de ceasuri și 56 minute, dar pentrucă se învârtește și în jurul soarelui în aceeași direcție în care se învârtește în jurul axei sale, lungimea zilei solare este cam cu patru minute mai lungă decât lungimea rotației. Diferența dintre forța sa centrifugală dela equator și aceea dela poli, este

atare, că un om care la equator va cântări 200 de punzi, va cântări 201 de punzi dacă va fi măsurat în aceleași condițiuni la poli.

Aurora Boreală, acel fenomen al atmosferei pământene, se manifestă mai cu seamă la 11 ani și se crede că ar fi în legătură cu petele solare și cu perturbațiunile magnetice. Înălțimea ei, care în medie este de 60 de mile dar unele raze îi ajung și până la 100 de mile înălțime, denotă limita atmosferei noastre. Oamenii au traversat întreagă suprafața pământului, au traversat-o prin tuneluri și s'au coborât în mine, au trecut apele pe vase, au trecut prin apă pe submarine și s'au coborât în ea cu tuburi. Acum zboară prin văzduh, plănuesc să se ridice cu ajutorul curenților aerieni până la 20.000 de pași înălțime: și s'a găsit unul, care și-a propus să trimită o rachetă în lună și și-a asigurat o sumă de 5000 de Dolari dela „Smithsonian Institution” pentru a-și duce la îndeplinire planul, care se pare a fi de tot posibil. Fără îndoială omul s'a înstăpânit ca la sine acasă în această casă în care se găsește.

VECINII NOȘTRI DIN MARTE

Întâia planetă a cărei orbită cade în afară de acea a pământului, este Marte, care este la 140.000.000 mile depărtare de soare, dar se apropie de pământ și până la 35.000.000 de mile. Marte își face circuitul în jurul soarelui în timp de 686 de zile; are două luni, pe Deimos și Phobos, dintre cari Phobos care este cea interioară își face revoluția în jurul planetei cam de trei ori pe zi.

Despre Marte știm mai mult decât despre oricare altă planetă. Putem să-i vedem toate laturile, să-i studiem și copiem amândoi polii, și aceasta în timp ce nimeni dintre noi nu a văzut anumite părți ale pământului. Diametrul lui Marte este cam de 4200 mile. Asemenea pământului, Marte are apă și atmosferă; dar, spre deosebire de pământ, de lună și de alte planete, suprafața lui este foarte urtă. Observațiunile făcute arată, că sunt timpuri, când suprafața lui Marte este măturată de vânturi cari au o iuțeală de 230 mile pe ceas. Forma lui Marte nu este exact circulară, fiind bombată în proporția unei optimi a diametrului. La polii rotației sale sunt pete albe despre cari se crede că sunt zăpadă; iar când în emisfera nordică a lui Marte este vară, pata albă dela pol își micșorează considerabil extensiunea și în unele sezoane ale verii ele dispar cu totul.

Restul ariilor din Marte sunt de două feluri, în general, cenușii și roșiatice. Părțile cenușii s'a crezut că sunt mări, astăzi însă sunt socotite câmpuri acoperite cu ceva vegetație. Aceste porțiuni își schimbă culoarea și intensitatea după sezoane, întocmai dupăcum se poate întâmpla cu vegetațiunile noastre văzute depe un corp ceresc învecinat.

Sunt apoi porțiuni roșiatice, mari într'atâta ca extensiune, încât dau planetei o culoare cu adevărat roșcată; de aceea i-s'a și zis planetei Marte: „Zeul Războiului”. Despre aceste mari regiuni se crede că sunt câmpuri uriașe de nisip. Peste acestea se întind niște trăsături fine, negre deschise, despre cari unii au crezut că ar fi canale. De cumva ele sunt

într'adevăr canale, făcutul lor nu a putut fi greu pentru ființele din Marte, dat fiind că densitatea lui Marte nu este prea mare. Dacă cei din Marte vor fi auzit despre stările în care suntem noi din cauza răzvrătirii noastre contra cărmuirii Atotputernicului, ei trebuie să se creadă fericiți că între noi și ei sunt 35.000.000 de mile de eter!

PLANETELE MAI ÎNDEPĂRTATE

Este o uriașă distanță între Marte și între planeta Iupiter care urmează și care este la 483.000.000 de mile de soare. Un an în Iupiter este de vr'o 12 ori mai lung ca anul nostru, întrucât lui Iupiter îi trebuie 11 ani și 314 zile din timpul nostru pentru a-și face circuitul în jurul soarelui. El are patru luni principale (sateliți): So, Europa, Ganymede și Callisto, cari se învârt în jurul lui în intervale dela două la 17 zile; și cinci luni secundare, anonime, dintre cari una este la o depărtare de 15 milioane de mile dela el și se învârt în jurul lui cam numai odată în doi ani. Iupiter este o planetă în parte lichidă, în parte gazoasă, având un diametru de 87.000 de mile, adică de 1200 de ori mai mare decât al pământului.

Pe această planetă a lui Iupiter, la sud de equator, este o mare pată roșie care se poate vedea de aproape 90 de ani. În 1919 această mare pată roșie împreună cu regiunea înconjurătoare a trecut prin unele schimbări surprinzătoare. Cercul în care era aceasta, a dispărut și însăși pata a fost aproape ștersă. Peste doi ani pata a reapărut, fiind bine definită și de o lungime anormală, dar și-a pierdut culoarea. Poate fenomenul s'ar putea explica printr'o uriașă erupție vulcanică.

Iupiter nu are decât pe șert densitatea pământului. Datorită iuțelii revoluției sale în jurul axei, el este din cale afară de bombat la equator, așa că în fiecare revoluție a sa de zece ore iuțeala îi este cu cinci minute mai mare la equator decât în zonele mai temperate.

Este mare depărtarea dela Marte la Iupiter, dar dela Iupiter până la cealaltă planetă este aproape atâta depărtare cât dela soare la Iupiter. Saturn este la o distanță de 870.000.000 dela soare și îi trebuie 29 de ani și 167 zile să facă circuitul în jurul soarelui. Diametrul lui Saturn este de 70.000 de mile; este foarte încălzit și este cea mai puțin densă dintre planete.

Saturn are trei inele luminoase care îi încercue și un inel mai apropiat și întunecat, în mijlocul căroră poate fi văzută planeta. Starea în care se găsește astăzi Saturn ilustrează metoda care s'a întrebuintat la facerea pământului. Unul după altul inelele cari au înconjurat pământul au căzut pe planetă, ultimul fiind acela din zilele lui Noe, care a venit peste pământ în chip de deluviu. Saturn are 10 luni, situate în afara inelelelor lor, și anume: Mimas, Enceladus, Tethys, Dione, Rhea, Titan, Themis, Hyperion, Săpetus și Phoebe. Săpetus are aproape aceeași mărime ca luna noastră în timp ce Titan este odată și jumătate mai mare.

Planeta Uranus este la 1.782.800.000 mile departe

de soare, adică aproape de 12 ori mai departe decât planeta Saturn care îi este vecină. Uranus are un diametru de 31.000 de mile și înconjoară soarele în 84 de ani și 7 zile. Are patru luni: Ariel, Umbriel, Titania și Oberon. A fost descoperit la 1781 de către astronomul Herschel. Se poate vedea cu ochiul liber.

Cel mai din afară membru al sistemului solar, după cât se știe până azi, este Neptun, care e la 2.793.400.000 mile de la soare. Anul în Neptun este egal cu 146 ani de ai noștri, plus 280 de zile. Neptun are o lună nenumită încă, despre care se știe prea puțin. Existența lui și locațiunea lui generală au fost determinate de astronomi în urma atracției ce o exercită asupra altor părți ale sistemului planetelor, încă înainte de a se descoperi cu privire la el cele descoperite prin telescop. Aceasta este una dintre cele mai minunate descoperiri făcute vr'odată de știință.

RĂTĂCITORII CEREȘTI

Cunoaștem două feluri de comete: Unele cari de fapt depind de sistemul nostru solar și cari se întorc la perihelion (trec roata pe lângă soare) în intervale de la trei ani și jumătate până la nouă ani, numite fiind acestea comete ale lui Jupiter din cauză că drumul lor nu trece cu mult peste poziția până la care își face Jupiter rotația; și altele cari se numesc comete majore și care își fac peregrinajul în orbitele lor în perioade de milioane de ani; unele dintre acestea din urmă, din cauză că fac o cursă hiperbolică, se pare că nu vizitează soarele nostru decât o singură dată.

Cozile cometelor de obicei nu sunt îndreptate spre soare, ca și cum ar fi la mijloc o acțiune repulsivă. Cometele însele sunt de multeori de milioane de mile de lungi. Ele constau din mici particule ținuțe laolaltă de gaze. Cozile lor au atins de multeori pământul în formă de ploaie de meteori și sunt atât de lipsite de densitate, că putem vedea bine stelele prin cozile acestea.

Când cometa lui Halley în drumul ei în jurul soarelui a trecut pe lângă pământ în 1456, ea a fost așa de mare și a înspăimântat atât de mult lumea încât însuși urmașul Sfântului Petru, sfințitul Papa, a poruncit să se facă rugăciuni speciale spre a scăpa lumea de răul îngrozitor ce se credea că o amenință.

Cu această ocazie specială rugăciunile Papei au găsit răspuns, decât că nu este lucru recomandabil pentru nimeni și pentru nimic ca Papa să se roage pentru ei.

Astfel, Papa s'a rugat pentru scadronul din portul Santiago; cu toate acestea amiralul Schley a trimis scadronul în fundul mării în câteva minute numai după ce acesta și-a scos nasul afară.

Când aceiași cometă Halley a revenit în 1910, ea a fost interesantă și de astă dată pentru obser-

vatori, dar era de o mărime, atât de redusă încât nici cei mai ignoranți și mai superstițioși nu s'au temut de ea, cu toate că unele dintre ziarele galbene dornice de a vinde mai multe exemplare, au încercat să provoace oarecare îngrijorare.

INTRE STELE

Nu vom încerca în acest articol să dăm vre-o descriere a soarelui nostru. El a fost descris cu deamănuntul în publicațiunea noastră din 10 Dec. 1919. Vom aminti aci numai atât, că soarele are un diametru de 866.500 mile, așa că dacă am așeza în mijlocul soarelui acest pământ al nostru care are un diametru de 7.927 mile și am așeza acolo și luna și dacă aceasta ar înconjura pământul tot la depărtarea de 238.840 mile la care îl înconjură acum pe cer, ar mai fi de la lună până la marginea soarelui 190.380 de mile. Și mai mult decât atât, s'a văzut că într'o oră izbucnesc de pe suprafața soarelui flăcări la depărtare cu 90.000 de mile mai mare decât aceia la care este luna de la pământ. Soarele se învârtă în jurul osiei sale, în 25 de zile la ecuator și în 27 de zile la latitudinea 35-a.

Soarele nostru cu cele 80.000 de planete minore și cu cele opt planete majore ale sale, împreună cu lunile acestora și cu cometele, în scurt: întregul nostru sistem solar care are un diametru de șase miliarde de mile, călătorește către alba stea—Vega făcând 43.200 de mile pe ceas. Pământul nostru participă la această călătorie adăugând o iușeală de 1.000 de mile pe ceas, cu care el se învârtă în jurul axei sale și una de 68.000 de mile cu care se rotește în jurul soarelui.

Dacă ajungem să vorbim despre distanțele dintre stele, distanțele dintre planete devin fără nici o însemnătate. Planetele sunt asemenea unei familii care locuiește sub același acoperământ, câtă vreme stelele sunt asemenea unor străini cari locuiesc la depărtări de mii de mile. Steaua cea mai apropiată de sistemul nostru solar este Alfa Centauri. Distanța dintre aceasta și dintre sistemul nostru este de vr'o zece mii de ori câtă cea dintre soare și Neptun. Ea este atât de departe, încât discul ei nu a putut fi niciodată văzut, ci ea apare ca un simplu punct luminos.

Se poate zice, că stelele cerului sunt grupate în trei grupuri. În cel dintâi sunt cele învecinate nouă. Pe o rază de o sută de miliarde de la soarele nostru, avem 20 de stele. Acestea sunt toate câte sunt în grupul dintâi.

În cel de al doilea grup sunt toate stelele câte se pot vedea cu ochii liberi. În acest grup sunt aproximativ 10.000. În grupul al treilea sunt stelele cari nu se pot vedea decât prin telescop. S'a socotit, că stele de acestea sunt peste 375 de milioane. Sticla telescopului Yerkes are un diametru de 40 de șchioape, nu este deci de mirare, că prin ea se pot vedea și lucruri cari sunt ascunse ochilor noștri neajutorați.

PLANETA MARTE

ANUL pe Marte este aproape de două ori cât unul de pe pământ, de aceea în drumul nostru în jurul soarelui întâlnim mereu această planetă la intervale mai mari ca doi ani. La aceste timpuri de vreme ce drumul planetei este de tot excentric, ne apropiem, de ea, întâmplător și comparativ, foarte aproape, adică la o distanță de 35.000 de mile, care în Astronomie pare foarte mică. Lucrul acesta se va întâmpla în 22 August 1924, când ne vom apropia de Marte mai mult decât oricând de 120 de ani încoace. Nici nu ne vom mai apropia în veacul de față așa aproape de Marte. Cu această ocazie planeta va apărea foarte mare și roșie pe cer, încât va putea fi lesne recunoscută de toată lumea. Dar nu numai e aceasta important, că în anul 1924 va fi mai aproape de noi decât în anii obișnuiți, ci, și mai important, va sta aproape de noi mai mult timp. De aceea sperăm să adunăm multe observațiuni foarte interesante. Cum sezonul pe emisfera nordică a lui Marte va fi pe la mijlocul lui Noembrie, sau pe cea sudică primăvara târziu, polul sudic al planetei va fi îndreptat către pământ, și astfel vom putea studia cu mult folos toată emisfera de miază-zi.

Picturile cari ilustrează acest articol au fost făcute în 1920, când emisfera nordică a lui Marte a fost întoarsă spre pământ, și din ele această emisferă se vede cu multă limpezeală. Ca pe toate picturile planetare, nordul este așezat la baza picturii, și capul înzăpezit dela miază-noapte este arătat în toate distinct, însemnând astfel polul planetei. Cu toate că sezonul din Marte era pe la sfârșitul lui Iulie și începutul lui August, cele mai multe din fotografiile de mai sus au fost făcute în April și Mai, al nostru. Pe atunci pământul era încă odată și jumătate așa de departe de Marte, cum va fi în anul viitor.

Cum s'au făcut hărțile despre Marte?

Picturile acestea au fost făcute toate de către observatori de ai societății internaționale care se ocupă cu studiul lui Marte. Societatea aceasta cuprinde printre membrii săi pe cei mai de seamă astronomi planetari cunoscuți pe pământ. Sub fiecare pictură *originală* este numele observatorului și gradul de lungime al meridianului central al planetei de pe timpul când s'a făcut schița. Referindu-ne individual la schiță, se poate spune că dr-ul Maggini crede să schițeze tot ce vede sau ce crede că vede. Câteva dintre amănunțele acestea ale sale sunt prea întunecate, încât pentruca să le arate de loc le-a exagerat prea mult densitatea, așa că—dupăcum el însuși admite—schițele sale, datorită acestui motiv, nu sunt aidoma planetei, ci sunt mai mult analoage unei hărți. Ceilalți observatori au stăruit asupra pictării numai acelor lucruri, despre cari ei au fost cu desăvârșire siguri, știind că este mai bine a omite unele detalii reale decât a schița ceva ce nu este. Din cauză că schițele nu au fost toate făcute în aceeași noapte sau măcar în aceeași săptămână, și din cauză că suprafața lui Marte se schimbă neconținut, nu ne putem aștepta ca ele să fie toate exact la fel. De erau făcute în acelaș timp, ele s'ar fi asemănat foarte mult una cu alta.

Faptele acestea vor explica, de ce avem două distincte școli de observatori ai lui Marte—una radicală și una conservatoare. Care dintre ele are dreptate, va decide viitorul. Schițele dr-ului Maggini prezintă nenumărate lacuri, precum și câteva dintre vestitele canale duble de pe Marte. Că unele dintre canalele acestea există de fapt ca atari, nu mai este obiect de îndoială. Singura chestiune existentă este dacă lacurile lor sunt mai întunecate decât mijlocul. Cei mai mulți dintre observatori socot că nu se speră, că această chestiune se va rezolva în anul care vine.

Stările dela suprafața lui Marte

Vom discuta acum unele dintre faptele mai bine definite, privitoare la condițiunile de pe suprafața lui Marte.

Unul dintre cele mai importante, de care depind cele mai multe dintre aceste fapte, este că pe Marte forța gravității este numai în proporția de $\frac{2}{5}$ față de a pământului. Un om care pe pământ cântărește 150 de kg. va cântări în Marte numai aproximativ 60. De aceea densitatea atmosferei din Marte este mult mai mică decât pe pământ, probabil numai cât un sfert de a noastră. De asemenea este foarte puțină apă pe acea planetă, cam atâta câtă poate fi într'unul din lacurile noastre mai mari. Acolo nu sunt arii permanente de apă ca la noi, și apa nu se vede decât temporar sub formă lichidă, la capetele polurilor. Marile suprafețe negre de pe planetă cari în mod vremelnic devin albastre deschise, indică după cât se pare, numai un proces de vegetație, asemenea verzilor maree.

Temperatura pe Marte mai joasă decât a noastră

Acolo unde zăpada se topește, temperatura trebuie să fie de 32° Fahrenheit. În general cea mai mare temperatură de pe planetă este mai joasă decât cea de pe pământ probabil cu 20°, în timpul verei lungi de acolo, însă regiunile polare sunt mai calde decât ale noastre. Temperaturile extreme sunt cu mult mai mari decât la noi, și gheața se formează uneori la equator chiar și la amiază. Nourii sunt un fenomen frecvent, mai cu seamă la răsăritul și apusul soarelui. Ei adunbreau adeseori suprafețe uriașe pe la capii polari. În ultima jumătate a lui August și în Septembrie, în Marte sunt frecvenți pe la poluri furtuni de zăpadă, și zăpada depozitată se vede bine prin telescop.

Ce sunt „canalele“ din Marte?

Canalele s'au descoperit în 1892 în regiunile întunecate, și s'a arătat atunci că presupusele canale ar împreuna niște presupuse mări, dar s'a vădit tot mai mult pe urmă, că nu erau canale de apă adevărate, sau că mările nu erau adevărate mări.

S'a părut deci mai probabilă sugestiunea din 1888, după care ambele s'ar datori vegetației și aceasta poate fi dată și azi ca opinie universal practică a observatorilor planetari. De altă parte, atât ideea că această vegetație ar fi alimentată prin invizibile centre de irigație, cât și sugestia ulterioară după care curgerea prin aceste albi ar mențineae gigantică instalație artificială de pompat, cunoscută unei anumite părți a publicului, au fost amândouă socotite

ca fără temei de către majoritatea zdrobitoare a observatorilor practicei ai planetei.

E tndoeinic că Marte ar fi locuit

Dacă am privi pământul nostru dela aceeași distanță a lui Marte, care nicicând nu este mai mică de 35.000 de mile, este sigur că nu am putea descoperi pe el nici cea mai slabă evidență de civilizație, ci numai schimbările constante datorite acțiunii giganticele forțe ale naturii—ingrămădirea zăpezii, și progresiunea vegetației odată cu a sezoanelor. Trudnicele eforturi ale omului nu am putea nici cum să le vedem. Și nu avem vr'o dovadă, că Martianii, dacă ar exista, ar fi mai înaintați decât noi. Pot dimpotrivă să nu fie nici unde suntem noi,—poate sunt încă numai brute sau insecte. Singurul motiv pe care l-am

pus totdeauna în fruntea aserțiunii despre superioritatea lor, este pompoasa teorie acum contestată, în legătură cu ideea că canalurile ar fi conduse în linii drepte și în credința că planeta lor este poate mai veche decât a noastră. Ultimul ar putea de fapt să fie un bun motiv, dacă Marte ar fi asemenea pământului, noi însă știm că este altfel. Se poate, ca el să fie mai adaptat unei civilizații înaintate, sau se poate să nu fie. Nu trebuie să ne așteptăm la o civilizație mai avansată pe Lună, chiar dacă am fi așteptat după ea o sută de mii de ani. Este plăcut a visa despre cei din Marte ca fiind înaintea noastră în privința cunoștinței, dar nu avem de ce crede astfel atunci când în orice moment putem admite, că de fapt și după câte știm ideea nu are nici cel mai șubred temei.

COAJA PĂMÂNTULUI ESTE SCHIMBĂCIOASĂ

FAȚA pământului se schimbă neîncetat și schimbările se întâmplă clipă cu clipă, așa că după o trecere de vreme mai îndelungată, schimbarea este atât de mare încât mai că nu se amintește cum a fost altădată. Pe pământ pe valea unui râu și rămâi adeseori numai de prundișul întins, așternut pe aceea vale. Atunci abea îți dai seama că s'au scurs ani de când această grămadă de nisip, pietriș și bolovani a fost adusă pe rând de apa râului, iar pe alvia râului s'a coborât încet pe viscole și ploii, spălată depe aceste, pornită din vârf de munte.

În decurs de mii de ani, de zeci de mii de ani atari schimbări s'au tot făcut, fără să fie bagele în seamă, și astăzi avem câmpii întinse, în locul cărora, în vremile vechi, erau mări de ape. Așa Rusia de miază-zi și de mijloc și mai toată România, alcătuiu odinioară, o mare, ale cărei ape încet, încet, veac de veac, sau retras.

Din acestea vedem că apa are o mare însemnătate în schimbarea feței pământului. Apa parcă zi cu zi, clipă cu clipă, parcă tot muncește să netezească coaja pământului, muncă de altfel zădarnică, căci uscatul care a fost netezit rămâne totdeauna, mai sus decât cel unde curge în urmă. În această muncă, apa găurește stâncile, roade țărurile, rupe arborii și toate pietrele ce le găsește în cale. Puterea ei este foarte mare, primejduiește viața animalelor, viața omului, viața orașelor și chiar și a țărilor.

Așa țărurile de miază-noapte ai Franței, Belgiei, Olandei, sunt mâncați neîntrerupt de apă, care fură an de an din pământul acestor țări, străbătând tot mai mult în lăuntrul lor.

De aceea Olanda, care era cea mai primejdută a înălțat stăvilare puternice, zăgazuri, ca să puie capăt distrugerii pe mai departe a pământului ei, din cauza apelor Mării de miază-noapte.

Schimbările coajei pământului se mai datoresc și altor pricină. Cutremurele de pământ de multe ori prăbușesc unele părți ale pământului, dându-le o altă față. Vulcanii aruncă lavă și diferite materii, cu care acoperă împrejurimile, dându-le o altă față.

Orașe ca Pompei, Stabial, Herculaniul etc. etc., au fost distruse de cutremurul de pământ.

Vânturile încă schimbă fața pământului ducând nisipul dintr'un loc într'altul.

Atmosfera, aerul își are și el partea lui la schimbarea coajei pământului. Cine nu știe că o bucată de fier, aramă, plumb și altele, ruginesc lăsate în aer. În adevăr rugina fierului nu este decât unirea fierului cu oxigenul, la plumb cu acidul carbonic. Când vin deci în atingere aceste două materii cu pietrele minerale în care se află fier și altele, le schimbă, schimbându-se astfel și materiile din coaja pământului.

Schimbările arătate mai sus vor fi câtă vreme va dăinui pământul. Cu ivirea vieții plantelor schimbările au fost și mai mari. Rămășițele plantelor, frunze, tulpine, crengi, cad pe pământ și așezându-se pe ele alt pământ în vreme de veacuri se prefac în cărbuni. Cărbunele de piatră, aflător în pământ, nu este altceva decât arbori îngropați acolo înainte cu mii de ani.

Animalele încă lucrează la schimbarea scoarței pământului, întrucât sunt animale cu căsuții, cari trăesc în cete de milioane, cari murind, din căsuțele lor se naște pământul văros.

Oamenii asemenea ajută la schimbarea scoarței pământului prin industrie, agricultură etc. Dintre animalele cele mai periculoase sunt oile și caprele. Palestina, Grecia, Sicilia și alte țări și-au săracit pământurile din cauza caprelor.

Când omul s'a îndeletnicit numai cu agricultura schimbările coajei pământului au fost și mai mari. Pământurile au fost arate, săpate, îngrășate cu alte materii. Îngrășămintele de aceea se fac astăzi în mare măsură, ca pământul să nu sărăciască cu totul și să fie neroditor.

Mezopotamia de astăzi e țară foarte săracă, căci apele au dus cu ele aproape întreg pământul roditor, care în vechime era cel mai gras pământ.

Când omul a dat la iveală feluritele industrii, fața pământului s'a schimbat în mod simțitor. Olăriile, cărămidăriile, minele, toate au parte la prefacerea neîntreruptă a uscatului pe care ne aflăm.

S'au făcut cetăți, căi de umblat, drumuri de fier, tuneluri etc.—acestea toate contribuie la scobirea pământului în unele locuri și ridicarea lui în altele.

S'au tăiat bucăți mari din uscat și s'au făcut canaluri. Avem spre pildă canalul de Suez și Panama.

Mâna omului a schimbat și schimbă neîntrerupt coaja pământului, dându-i în continu o înfățișare nouă.

CUM SĂ PREZICEM TIMPUL de E. B. F. DUNN

NOURII albi și crâmpeiați ne sunt criteriul cel mai bun pentru a prezice schimbările de temperatură. Dacă avem vreme frumoasă, ea rămâne neschimbată atâta timp cât nu apar acești nouri. Ei ne prevestesc timpul ploios cu 12 sau 24 de ore înainte. Ei sunt precursorii fiecărei furtuni și vin

este de obicei caldă și arzătoare, iar nouri se formează în timpul cel mai cald al zilei sau puțin după aceea. Ei, de asemenea, sunt nouri cari precedează vijeliile cu trăsnete.

Ei se ridică jos, la orizont, și crește și se întind în continuu spre partea deasupra a văzduhului, fără cel

Nourii în forma aceasta prezic o vreme udă sau de ploaie peste 12—24 ore.

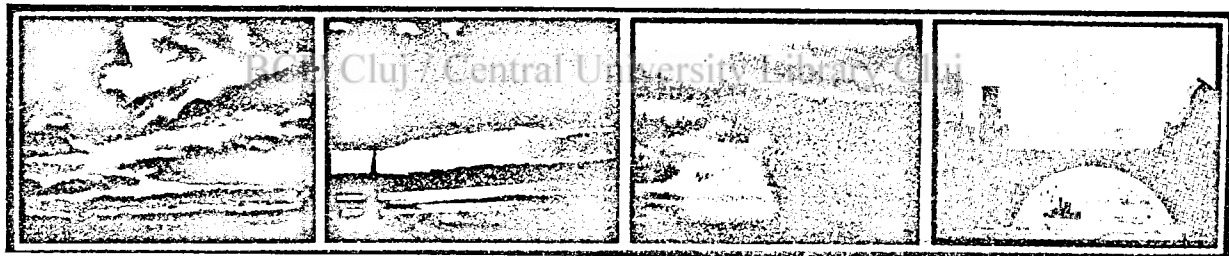
Nourii alburii groși precedează de obicei ploaie sau zăpadă.

Nourii asemenea unor pete mărunte prezic vreme uscată și caldă; dacă marginile le devin ascuțite, prezic vânturi.

Nourii bulbucați și groși indică vreme frumoasă. Ei mai precedează și furtunile și se numesc uneori „capetele Tunetelor”.

dela apus, sau dela miazăzi-apus, întrecând furtuna cu 300 până la 500 mile. Dacă ei se mișcă repede, tot repede se apropie și viforul. Dar dacă plutesc în aer iar capetele lor ca și împănate se îndreaptă către pământ, este semn că timpul va continua să

mai mic semn de desvoltare a unei furtuni locale. Gradat, ei se ridică din ce în ce mai sus și devin niște mase bine rotunzite și cu turnuri frumoase. Atunci, dacă au să se producă trăsnete, au să apară niște nouri crâmpeiați, frumoși și ca niște pene, des-

Nourii în forma aceasta au o aparență amenințătoare, dar de fapt sunt prevestitorii vremii bune și frumoase.

Nourii—straturi—cei mai jos dintre toți nourii—când se lasă pe pământ se numesc ceață.

Nourii în massă compactă și confuză sunt aceia cari aduc ploaia sau zăpada.

Negura sau ceața, cu care toți sunt cunoscuți.

fie frumos, dacă însă se îndreaptă în sus, e semn că în decurs de douăzeci și patru de ceasuri va ploua sau va ninge.

Dacă acești nouri se îndeasă formând blocuri și își pierd înfățișarea de pene, ei înseamnă vânturi puternice. Dacă se desfac îndată după ce s'au format, timpul frumos va continua cel puțin 24 de ceasuri. Nourii cu o înfățișare stufoasă prevestesc vânt, ploaie și zăpadă; dacă au capetele ridicate în sus, prevestesc numai vânt.

Nourii alburii deși ca un strat, premerg de obicei ploii sau zăpezii, cu 12-24 de ceasuri. Ei vin dela apus sau miazăzi-apus, direcțiuni din cari vine de obicei și ploaia și zăpada, sau furtuna; ei sunt urmați de obicei de vânturi puternice.

Când cerul este pătat cu nouri deschiși, înseamnă timp frumos.

Nourii de forma unor pete mărunte, dese, ca o turmă, sunt numiți nouri de vreme bună. Vara, ei prezic timp uscat, cald. Când crâmpeele lor mici se contopesc, se vestește timp frumos pentru mai multe zile.

Nourii înalți groși sunt socotiți ca semn de vreme bună, dar dacă apar, înseamnă că ziua respectivă

părțiți distinct de nouri adunați sus. În scurt după aceea grămadă de nouri va deveni în negru cenușiu și se va întuneca pe măsură ce se apropie. Din partea de jos a acestei grămezi, se va desface un nouri mic, negru înfricoșător, care va înainta împreună cu un vânt puternic și uneori cu ploaie.

Dacă înainte de ploaie este vânt, vijelia va fi de scurtă durată. Iar dacă ploaia precedează vântul, vijelia va dura timp de o oră sau două. Cu cât ploaia va fi mai mare, cu atât mai puțin va ținea și furtuna.

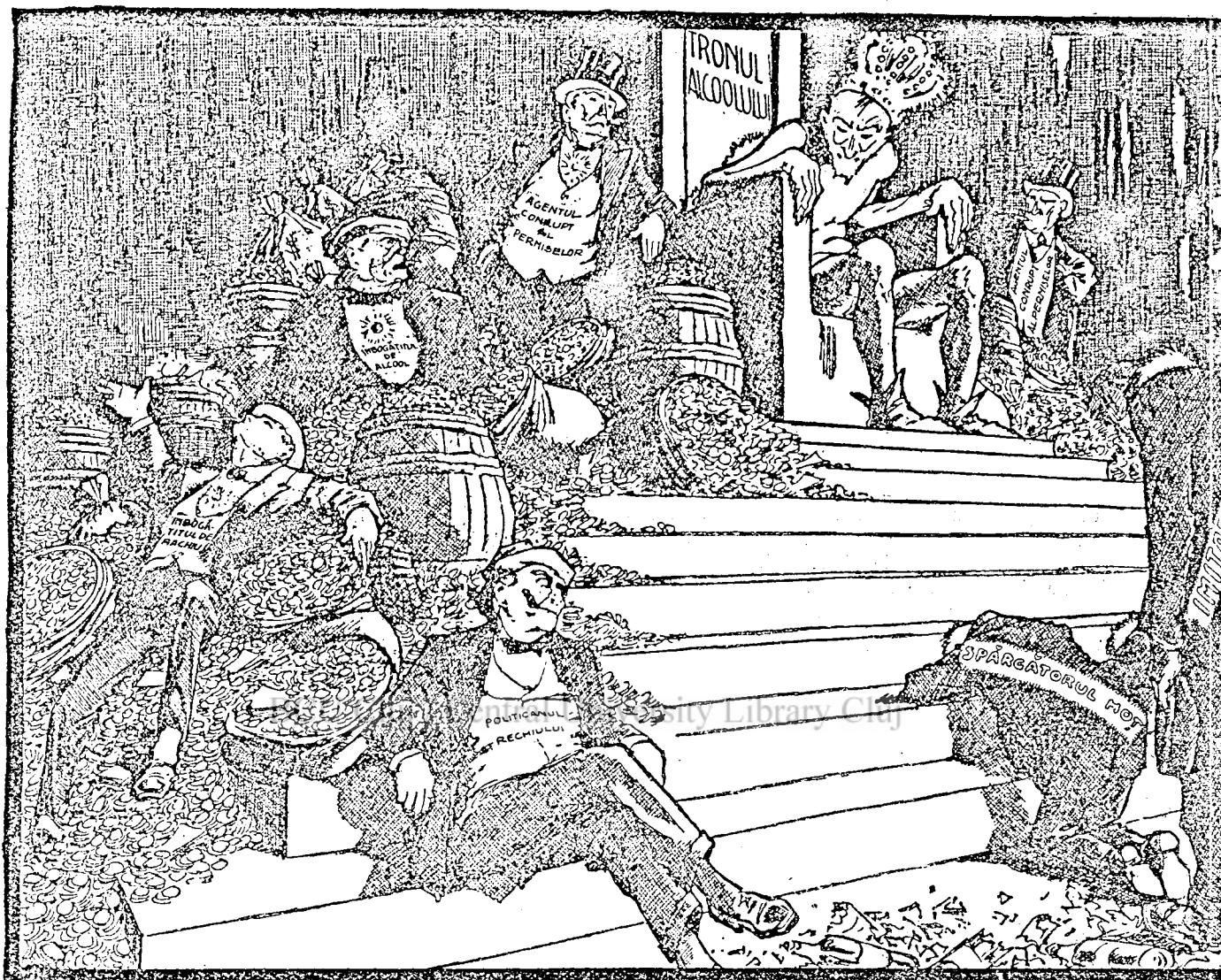
Nourii îngrămădiți sau îndeasați, se formează în straturile de jos ale aerului. Ei iau uneori forma stufoasă, având o bază întinsă și un vârf rotunzit dar rupt. Aceștia sunt nouri de iarnă și apar pe timp rece și uscat. Înfățișarea lor este neagră, amenințătoare, de fapt însă ei vestesc vreme frumoasă. Se imprăștie după amiază, sau când ziua este mai caldă.

Nourii de forma unui strat sunt cei mai joși dintre toți, și când se mențin pe pământ sau deasupra apei, se numesc negură.

Când negura se produce înainte de amiază, ziua următoare va ploua; dar dacă apare dimineața înainte de răsăritul soarelui, ziua va fi frumoasă.

ÎMPĂRATUL RACHIU — „

[Pe pământ e o domnie a întunericului, un domeniu cu diferite grade

REGELE din vechime sta pe tronul său, înconjurat de curteni, de favoriții săi, pe care îi îmbogăția din averile sale.

Cei mari din împărăție: ducii, conții, baronii, veneau înainte-i să-i aducă omagii și să-și mărturisească loialitatea. Tot ce era în palatul acesta era numai bogăție, și centrul acestei puteri era el.

În afară apoi erau alte semne ale domniei lui: erau temnițele, pentru cei condamnați de dânsul, iar mai încolo erau marile câmpuri de bătae pe cari zăceau întinși morții ucși de el.

Chipul de mai sus a lui McCay vă mai arată un alt palat stabilit în această țară: o Curte a Rachiului, și care înflorește absolut cu aceeași putere ca a faraonului de odinioară.

Aceasta e *Impărăția Crimei*, a cărei agenți operează în fiecare sat și oraș din România și în fapt în fiecare țară din lume, dar nu așa mult ca la noi. Domnitor al crimei este *Împăratul Rachiului*: iar alături de dânsul stau favoriții săi pe cari i-a îmbogățit cu traficul său. Înainte stau leaderii diverselor departamente ale Impărăției Crimei, toți cu capetele plecate, recunoscându-se ca servi umili și credincioși ai otrăvitorului Împărat Rachiului.

Chipul de față vă prezintă pe Împăratul Întunericului, pe care crima iar boala și insanitatea se întind.

Sunt abea câteva zeci de ani de când Împăratul Întunericului stă pe tronul său. Iar azi toate celelalte puteri criminale i-se pleacă.

Dar celelalte sunt numai detailiști, angosi. Celelalteucid numai după împrejurări, când le cer lip

Toți spărgătorii, falsificatorii, pungășii de buzunare, hoții dela drumul mare, și toți criminalii, cântă osanale acestui Împărat și-i aduc mulțumite. Spărgătorul îi zice: „Tu îmi dai curajul ca să sparg și să ucid, dacă trebuie ucis“.

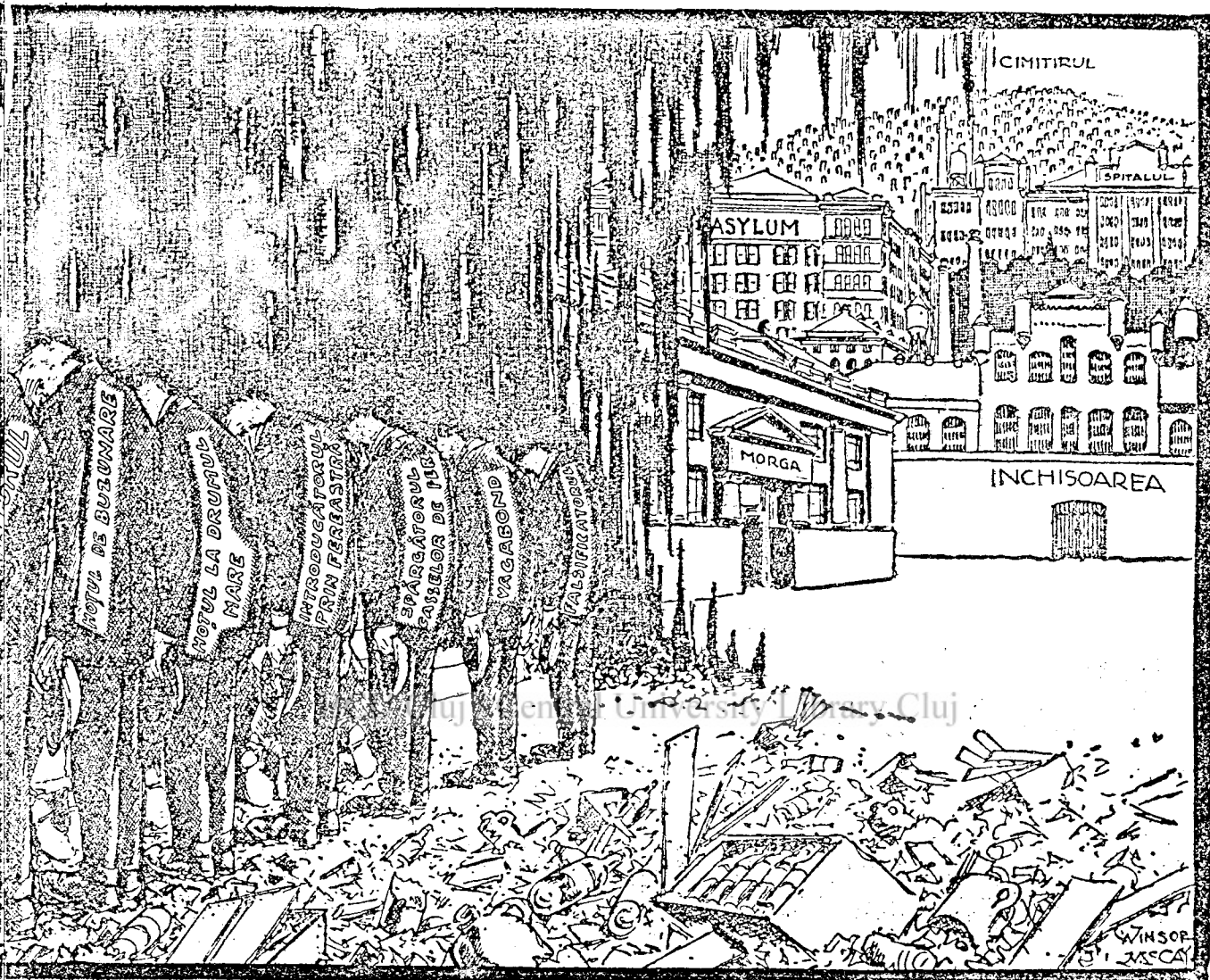
Hoțul la drumul mare cu plecăciune îi zice: „Îți mulțumesc, Împărate atotputernice; oamenii cad în ispite și Ție îți aduc omagiul pentru ajutorul ce-mi dai.“

Pungășul de buzunare îi mărturisește cu recuroștință: „Pregătirea ce mi-o faci, îmi face ușoară munca. Tu îmi pregătești victimile, îmbătându-le, pe care eu apoi le pungășesc în voie bună. Fii preamărit, o Împărate!“

Hoțul dela drumul mare, plecându-se îi adeverește: „Mărite Împărate, Tu ai făcut din profesia mea de nimica

IMPĂRATUL CRIMELOR

[de suferințe și torturi, întocmai ca infernele mai negre din Iad.]

meceai împărății de pe pământ, în care prosperă

atut Rachiu s'a suit, în mod oficios, pe tronul
că cu reverență.

însă este el. Celelalte ucid cu mia, el cu milionul.
urile și împrejurările, el însă e un ucigaș de profesie.

una înalt lucrativă. Acolo unde până acum nu grăbuiam
decât câteva sutare, acum îmi pică între degete cu mîle.
Eu mă îngraș de pe spatele criminalilor ce s'au făcut sub
stăpânirea Ta. Să-ți dănuiască puterea de apururea.

Favoriții Împăratului Rachiu, cari numai ieri erau niște
simpli criminali ordinari, cari nici când nu și-au știut plină
punga, acum se scaldă în bogăție. Ei nu lucrează decât cu
milioane, dau mită cu sutele de mii, și au ca tovarăși
tocmai pe oamenii puși să-i supravegheze și controleze.
Ar trebui lăzi și butoaie mari pentru păstrarea milioanei
adunate de ei în jocul aurului de sub domnia marelui Îm-
părat Rachiu.

Domnul McCay ne scrie următoarele cu privire la pictura

sa: „Nimenea nu se va îndoi de adevărul și sensul acestui
chip de față.

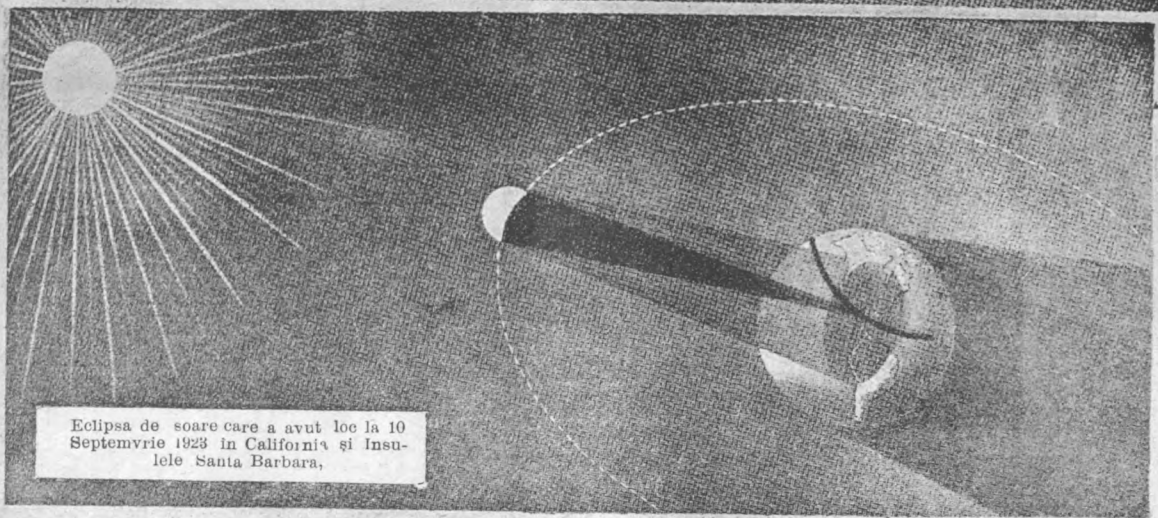
„Rachiul care este conștientul oficialității și personifi-
carea nesocotirii publice a legii și disprețului constituției,
care a pus crima pe niște baze organizate și a făcut-o pro-
fitabilă într-o măsură gigantică.

„Sub fabrica civilizației noastre s'a săpat un iad al ra-
chiului, o stăpânire a întunerecului și a crimei, organizată
pe o bază ca și care n'am fi visat nici când.

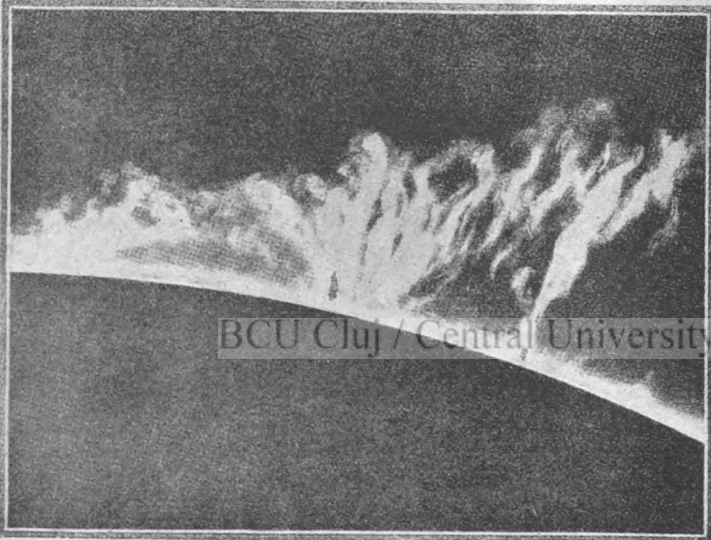
„Criminalul tremurinciu de altădată, care trăia de pe azi
pe mâine, se vede azi om de milioane, cu yachtul său,
cu limuzine puternice, cu agenți ce-i plătește guvernul și
cu un izvor de venituri cari întrec orice avariții.

„Făcând această ilustrație, m'am gândit și la aceea; să
reamintesc așa zișilor „cetățeni respectabili“, că fiecare dintre
ei, când au de a face cu un mituitor, sau când îi ajută
la încălcarea legii, contribuie la organizarea și soliditatea
acestei Împărății a Crimei de sub domnia Împăratului
Rachiu, și la toți ceilalți criminali unili și ființe murdare
a căror sens de drept și lege este cușitul, arma, pumnalul
și altele.”

(Continuare în pagina 393).

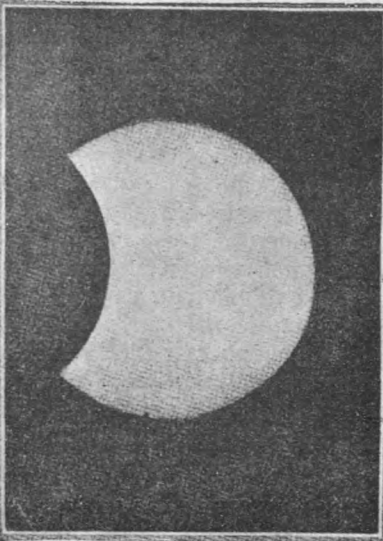
Eclipsa de soare care a avut loc la 10 Septembrie 1923 în California și Insulele Santa Barbara,

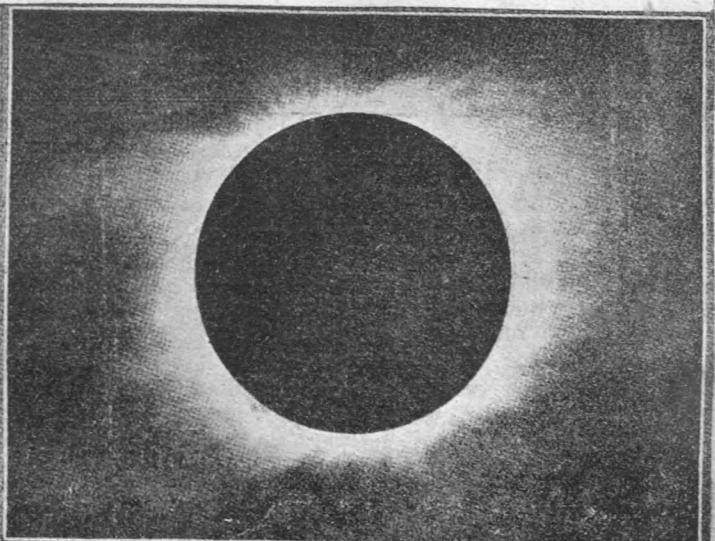
Gaze Solare de hidrogen incandescent, ridicându-se la o înălțime de 80.000 mii de la cromosferă. Astăzi fotografiarea acestora să poate face și fără ajutorul unei eclipse totale de Soare.

Soarele cum el a apărut la 10 Sept. în anumite părți ale Statelor-Unite. Fotografia de mai sus e numai o eclipsă parțială, cum a apărut în unele locuri.

O altă privire a eclipsei, care e și mai mică ca cea premergătoare.

Eclipsa totală de Soare, care s'a produs la 28 Maiu, 1900, și fotografiată de Yerkes. Razele albe sunt coroana Soarelui

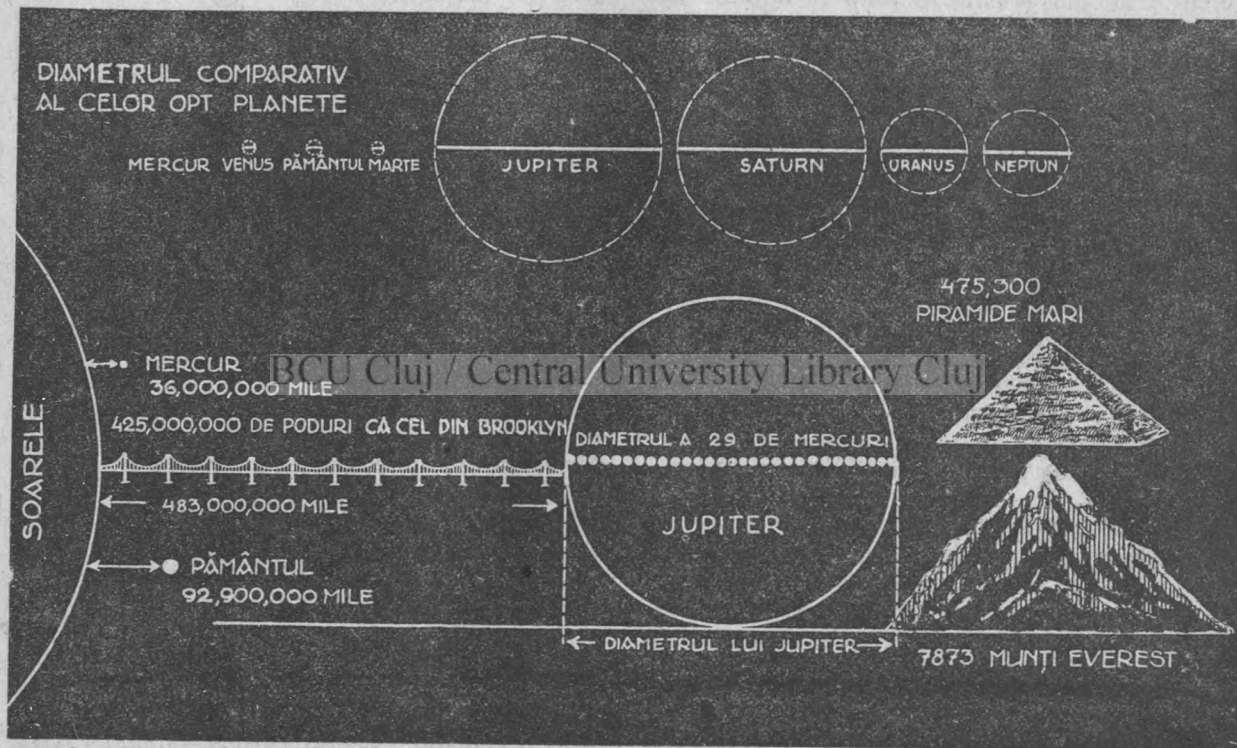
CELE MAI MICI ȘI CELE MAI MARI PLANETE de O. N. HOLMES

SUNT opt planetele care constituiesc sistemul nostru solar. Ele sunt—se știe—Mercur, Venus, Pământul, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun. Poate mai sunt în afară de acestea opt și alte planete, dar până acum astronomii n'au descoperit încă o a noua. În ordinea mărimii lor, aceste opt planete sunt: Jupiter, Neptun, Uranus, Pământul, Venus, Marte și Mercur.

Cea mai mare planetă a sistemului nostru solar este prin urmare Jupiter, iar cea mai mică Mercur. Atât Jupiter cât și Mercur variază și în privința distanței lor de la soare și în ce privește depărtarea lor de la pământ. Jupiter se învârt

pământ este de aproximativ $365\frac{1}{4}$ zile. Cauza pentru care anul din Jupiter este mai lung, iar anul din Mercur mai scurt, se datorește orbitei mai lungi a lui Jupiter și orbitei mai scurte a lui Mercur, precum și relativei lor în jurul soarelui nostru cu o înălțime de 23 până la 35 de mile pe secundă, iar Jupiter cu o înălțime de abia 8 mile pe secundă.

Densitatea sau soliditatea lui Jupiter este socotită ca fiind cu puțin mai mică decât a soarelui. Cu privire la soliditatea lui Mercur avem mai multe aprecieri. În timp ce densitatea lui Jupiter este aproximativ numai un sfert ca aceea a

a o distanță de 483,000,000 de mile de la soare, ar de pământ se poate apropia până la 370,000,000 de mile, și se poate îndepărta de el până la 600,000,000 de mile. Distanța mijlocie dintre el și soare nu este deci tocmai o șesime a aceleia a lui Neptun, care este planeta cea mai îndepărtată de soare. Mercur nu este numai planeta cea mai mică, dar și cea mai apropiată de soare. El se învârt la o distanță medie de 36,000,000 de mile de la soare, iar depărtarea lui de pământ variază între 50,000,000 și 136,000,000 mile. Cea mai mare apropiere a lui Mercur de noi este una a șaptea parte din distanța cea mai apropiată de noi a lui Jupiter.

Anul planetei Jupiter este aproape de 12 ori mai mare decât anul de pe pământ. Un an în Mercur este abia un sfert din anul nostru pământean. După cum se știe în deobște, anul pe

pământului, soliditatea lui Mercur a fost socotită la $\frac{85}{100}$ -a din densitatea pământului nostru. Cu alte cuvinte: pământul este mai solid de 5 și jumătate ori de cât apa, Jupiter este numai cu puțin mai solid decât ea, iar densitatea lui Mercur, după cum a fost socotită mai sus, este de $\frac{47}{10}$ ori cât aceea a apei.

Toate opt planetele diferă în privința greutateii așa ziselor corpuri de pe suprafața lor. Greutatea unui lucru de pe planeta Jupiter este cam de 2 și 65% ori mai mare decât ar fi pe pământ greutatea aceluiaș corp. Adică, unul dintre noi care aici ar cântări 150 de punzi, ar cântări în Jupiter aproximativ 400 de punzi. Firește, de vreme ce Mercur este mai mic și decât Jupiter și și decât pământul, ne așteptăm, ca un corp care la noi cântărește 150 de punzi, acolo să cântărească mai puțin. Poate, după socotelile cele

mai bune, va cântări 60 de punzi. În comparație cu respectivele greutateți de mai sus, un corp de 150 de punzi va cântări cam 25 de punzi în lună și mai mult ca două tone în soare. Calculele acestea nu i-au în considerație forța centrifugulă.

Mai sunt însă și alte lucruri interesante cu privire la cele mai mari și la cele mai mici dintre planetele sistemului nostru solar. Știm, că planetei noastre îi trebuie aproape 24 de ceasuri pentru a se învârti odată în jurul osiei sale. Ori, lui Mercur îi trebuie aproximativ 88 de zile pentru o rotație în jurul axei, iar lui Jupiter abia 10 ore. Adică, planeta Jupiter se învârtă mult mai iute în jurul osiei sale decât oricare între celelalte șapte planete. În privința lunilor sau sateliților, Mercur n'are nici o lună, în timp ce Jupiter are nouă luni știute, cari se învârt în jurul lui. Una dintre lunile lui Jupiter, Ganymede, este mai mare de cât planeta Mercur, iar alta, Callisto, este aproape cât Mercur de mare.

Și, acum, cât este de mare cea mai mare dintre

planetele sistemului nostru solar, și cât de mică este cea mai mică dintre ele?

Diametrul lui Jupiter este mai mare de 85.500 mile, al pământului fiind de aproximativ 7918 mile. Deci, circumferința lui Jupiter este mai bine de zece ori mai mare decât circumferința pământului, iar volumul acestei gigantice planete este cam de 1309 ori mai mare decât volumul planetei noastre. În raport cu alte planete, Jupiter este cam de 1 și $\frac{7}{10}$ -a ori mai mare de cât Saturn și de aproape 9000 de ori mai mare de cât Marte și are un volum cât aproximativ 24.000 de planete ca Mercur, puse la olaltă. El este de 64.000 de ori mai mare de cât luna noastră.

Cât despre Mercur, Diametrul lui este de aproximativ 3.000 de mile, sau aproape a $\frac{39}{100}$ -a parte din pământul nostru. Volumul acestei pigmee planete este deci abia cât o optsprezecime a volumului pământului. Planeta Saturn este de vr'o 14.000 de ori, iar planeta Marte de vr'o trei ori mai mare ca Mercur. Mercur este mai mare de cât luna noastră, dar numai de $2\frac{3}{4}$ ori.

FRUMUSEȚEA FEȚEI ȘI A FORMEI de d-na A. J. HOLMES

IUBIREA frumuseții feței și a formei naturii omenesti nu este ceva bazat pe o dorință depravată sau imorală care să atragă atenția celor cu suflet vulgar. Ea are o semnificație mai profundă. Este un instinct adânc înrădăcinat al naturii omenesti, pierdut în parte de noi toți și pierdut total de unii,—pierdere, care în amândouă cazurile se datorește eredității și împrejurărilor.

Idealurile noastre de frumusețe a feței și formei omenesti sunt idealurile grecești materializate și păstrate nouă în operele lor de artă. Grecii din Sparta socotiau, că gimnastica omului începe încă înainte de nașterea lui, iar mamele lor se alegeau din instruitele femei-atleți ale Spartei. Sistemul lor general de cultură fizică a produs o rasă de oameni, cari au fost mult mai vestiți prin frumusețea fizică a feței și formei decât prin orice alta.

Faptul acesta ar trebui să ne servească o lecție în privința nenorocitului nostru sistem de educație și a nepăsării față de condițiunile materiale ale tânărului element al societății din instituțiunile noastre de învățământ. La noi, i-se îngăduie tineretului să crească în necunoștință de funcțiunile trupesti ale omului; el este lăsat să înțeleagă, că orice exhibiție a formelor și părților duce la imagineri erotice și provoacă poftete. Copilul sau trebuie învățat de către cei îndatorați, ce este demnitatea și datorința trupului omenesc, sau el va fi învățat prin tovărășii rele la tot ce este păcătos și vițios în legătură cu funcțiunea sexuală. Dacă voiți, ca băeții și fetițele voastre să aibă despre sine și despre funcțiunile trupesti idei curate, învățați-i adevărul în toate amănunțele lui. Învățați-i, care este obiectul și datoria sexuală, minunile prin-

cipiului sexurilor. Învățați-i, că Dumnezeu a creat pe bărbat și femeie pentru scopurile adevărate ale paternității și maternității și că fără de sexe, n'ar fi existat pe pământ o rasă de ființe umane. Învățați-i, că principiul sexualității, când este înțeles așa cum trebuie și controlat cum trebuie, duce la cele mai înalte și grandioase caracteristici; dar numai atunci, când este înțeles cum trebuie, numai atunci aduce cele mai mari fericiri.

Superficiala noastră cunoștință despre trupul omenesc și despre funcțiunile sale a produs pe nenorociții naufragați ai omenirii pe cari îi întâlnim zilnic. Și în această înspăimântătoare operă, deșertăciunea a fost factorul de căpetenie.

Lipsa unei instrucții potrivite a copilului, atât din partea părinților cât și a învățătorilor, în privința principiului sexual, poartă răspunderea mizeriei îndurate de victimele neinstructite ale sistemului nostru social.

În Sparta, fetele se instruiu în cultura fizică în acelaș chip ca băeții. Acolo nu se învăța, că pentru băeți este un principiu moral și pentru fete altul. Viața socială mai sănătoasă și respectul și considerația mai mare decât ori unde a femeilor din Sparta trebuiesc atribuite înțelegerii clare, minței curate, independenței și tăriei de caracter produse de exercițiile fizice, cari sunt totdeauna rezultatul gradat al culturii fizice.

Să ne uităm îndărăt.

Este ceva patetic în faptul, că noi cei de astăzi, cari avem multe ușurări, în privința dezvoltării mintale și fizice, ajunsese până la noi prin secole, trebuie să fim siliți a ne uita îndărăt la un timp, când chiar și idealurile grecești de frumusețe erau întrecute de întâii noștri părinți,

de Adam și Eva; că prin nesupunerea lui Adam la porunca lui Dumnezeu s'a început stricăciunea boalelor, suferințele și în sfârșit moartea aceluia bărbat desăvârșit și femeii desăvârșite; și că defectele acelea au crescut și s'au înmulțit, și s'au moștenit de către fiecare din posteritatea lui Adam. Cea mai bună pictură a idealului grec a feței și formei omenești, este prea puțin aproape de acea desăvârșită frumusețe a acestui dintâi bărbat și a celei dintâi femei.

Bărbatul sau femeia, care va întrebuința banii pentru a învăța pe toți câți vor să facă necesarele eforturi punând în practică zilnică legile de viațuire dreaptă și de creare a unui grad de sănătate, de tărie, a unei condiții de vitalitate care să producă un fizic superb, viril, deplin, frumos, întrebuințează banii, timpul și influența lor în a arăta lumii idealul cel mai înalt de frumusețe a feței și formelor trupului, acel bărbat sau femeie sunt acei cari au păstrat într'un grad mai mare instinctul frumuseții plantat de către înțeleptul Creator în natura omenească. De altă parte, acei cari micșorează sau strigă contra eforturilor celor ce încearcă să ajungă și să învețe pe alții aceasta, sunt acei cari au pierdut în grad considerabil acest instinct al frumuseții naturii omenești. Iubirea de ceea ce este frumusețea sau a feței sau a formelor, sau a caracterului sau a oricărei alte manifestări de frumusețe ce lipsește mai mult la unele persoane decât la altele, la fel după cum credința îi lipsește mai mult unuia decât altuia,—s'a moștenit gradat prin decăderea lui Adam din acea stare de desăvârșită frumusețe trupească, când Dumnezeu a spus că omul era „foarte bun“.

În lumea frumuseții naturale există o manifestă caracteristică a acelei desăvârșite ordini de organizație, care caracterizează toate lucrurile lui Dumnezeu, Creatorul întreg Universului. Frumusețea din lumea animală este întemeiată pe aceeași desăvârșită ordine a organizației. Animalele mai mici sunt fără excepție frumoase. În rasa omenească însă defectele sunt foarte aparente. Prin nesupunerea părintelui nostru Adam, păcatul a intrat în lume și de șase mii de ani. Păcatul produce imperfecțiuni în întreaga rasă. Acesta este motivul, pentru care în neamul omenească sunt mai multe urîțenii decât în ființele de pe planul inferior.

Acei cari învață și se supun legilor traiului potrivit, sunt cei mai desăvârșit cumpăniți, și cei mai eficace în atribuțiunile fizice. Frumusețea feței și a formelor arată o creștere, o vitalitate normală și bine balansată, un trup curat atât în afară cât și în lăuntru, cu o stare sănătoasă și robustă demnă de toate eforturile făcute pentru a fi dobândit. Energia dezvoltată de un sistem viguros este rezultatul faptului că ai un sânge curat, o inimă și plămâni sănătoși și o funcțiune normală a tuturor organelor trupului, cari toate sunt pentru a produce frumusețea feței și a formei unui corp bine funcționând.

Exercițiul este esențial

Exercițiul potrivit este un lucru esențial pentru a avea și a păstra grația mișcării și frumusețea în contururi. O lipsă a dezvoltării mușchilor face trupul unghiular și urît, în timp ce acoperindu-l din cale afară cu grăsime, devine lenes și în general urît, într'o măsură mai mică sau mai mare. Mușchii bine dezvoltați nu dau numai tărie și deplinătate fiecărei părți, și ceea ce este important: tocmai părții care trebuie, ei dau și un caracter fără care nu este cu puțință nici o frumusețe adevărată a liniilor exterioare.

Bărbatul și femeia, care după ce au învățat și practicat legile viețuirii potrivite, s'au ridicat din sărăcie și din slăbiciunea bolnavă către o bărbăție sănătoasă, viguroasă și către o feminitate frumoasă, sunt probe vii ale faptului, că nu este de loc necesar cuiva ca să rămână într'o stare de bolire; și sunt multe astăzi în lume asemenea dovezi vii ale eficacității culturii fizice. Bărbatul viguros în membre, cu inimă curajoasă și frumos la înfățișare, trebuie să stârnească admirație din partea oricui îl vede. Cine n'ar vrea să-și aibă tată pe un asemenea om? Femeia cu ochi de regină, cu culoare delicată, cu pielea curată, sănătoasă, cu ochii clari, limpezi, stârnește la fel expresii de admirație și aprobare din partea tuturor câți iubesc frumusețea; pentru că frumusețea ei arată calități de preț trebuitoare pentru ca ea să-și aibă în lume locul ce i-se cade atât ca soție cât și ca mamă.

Sănătatea, tăria mușchilor, frumusețea feței și formelor, înseamnă tot ce poate dori un om, o femeie. Ele înseamnă a avea toată delicata intuiție care aduce după sine deplina realizare a unei puteri depline și a unui instinct al bărbăției și feminității superbe. Spre acest înalt grad al perfecției ar trebui să dorim și să nizuim cu toții, nu numai pentru că iubim frumusețea—care trebuie să fie un stimulent—ci pentru că ne face în stare a ne ocupa locul în lume cu mai multă eficacitate și ne face mai buni bărbați și femei, tați și mame, soți și soții,—calități ce se transmit apoi copiilor.

De ce această mizerie?

Unde ne-am putea duce ca să nu dăm de specimen, de bărbați și femei slabe, sărmane, bolnave? Le găsești acestea în cele mai de jos ca și în cele mai înalte grade ale societății. Toți sufăr, ducând o viață nemulțumitoare, nenorocită și sfârșese într'un mormânt prematur.

Și de ce toată această mizerie? Întâia cauză este că Adam a transmis urmașilor moartea și slăbia. A doua, a fost neștiința, nepăsarea și trândăvia victimelor acestor stări de lucruri.

Dacă procedăm contrar legilor naturii, trebuie să ne achitam pedeapsa. Căci dacă femeia își încătușă organele vitale ale trupului într'un corset strâns, dacă ea își strânge picioarele în ghete mici din cale afară, dacă umblă cu tocure înalte cari îi dezarmonizează trupul, și-și umple sto-

macul cu mâncări nemistuibile și neglijează curățenie internă, dezvoltarea potrivită a mușchilor și respirația adâncă, ea trebuie să fie sigură de roadele acestui sămănat. Legile naturii nu recunosc amestecul niciunei împrejurări. Ignoranța, lenea sau neglijarea sunt cauzele unui trup bolnăvicios, urlt; iar singura cale de a scăpa de o astfel de stare de nedorit este să trăiești după preceptele naturii.

Sănătatea și frumusețea sunt o condiție a sângelui curat și a circulației viguroase; iar aceste două depind în mod absolut de aceea, ca sângele să fie liber nutrit cu oxigen pur. Respirarea adâncă este singurul mijloc prin care sângele își poate avea cota întregă a acestui gaz dătător de viață; iar o asemenea respirație este cu putință numai dacă nu este nimic ce să împiedice acțiunea abdomenului. Nu mai trebuie spus, că o bluză nestrânsă îngăduie organelor abdomenului să-și facă funcțiunea așa după cum a înțeles natura; și fără îndoială nu este nici o trebuință să adăogăm, că atâta timp cât ele nu pot acționa astfel, sănătatea femeii trebuie să sufere; și trebuința ei în viață trebuie micșorată.

Femeea, care iubește frumusețea adevărată constatătoare dintr-o formă naturală care n'a fost stânjenită cu corsete, tocure înalte și cu alte deviații, este o femeie înțeleaptă. Ea va fi pentru surorile sale un exemplu de urmat, un exemplu cu care le va răsplăti într'un grad nevisat, dacă ele i-ar urma sfaturile. Nu există o parte în trup, care să nu simtă relele efecte ale corsetului. Plămânii, ficatul, inima, creierul intestinale și organele creatoare, îndură o nesfârșită seamă de neajunsuri. Fiecare medic vă va spune, că mii de femei mor anual de istovire, de cancer și de alte boli pricinuite de corsetul aducător de moarte. Ce greșală comit mamele, cari tocmai în timpul propriu al dezvoltării organelor procreatoare și a celor vitale, își încetușează fețele în corsete cari le strâng și le încetinesc creșterea trupului lor tânăr! Citim îngroziți, că Chinezii leagă picioarele fetelor lor când lebe sunt tinere.

Dar ce este mai rău: să legi picioarele pentru că să nu crească, sau să legi organele vitale ale trupului?

Du-te la o mare adunare de femei și uită-te la fețele lor palide, bolnave, la trupurile lor suferinde. Care este cauza? Este rezultatul purtatului de corsete ucigătoare, de tocure înalte, care într-o mare măsură este cauza principală a tuturor celorlalte boale. Uitați-vă la ghetele ce le poartă femeile. Dacă ați putea vedea picioarele goale ale acestor femei, ați putea vedea că sunt o masă de strivituri și bătăături, pentru că să nu mai pomenim nimic despre împovărarea pusă nervilor și asupra spatelor produsă de purtatul nearmonic al trupului. Trebuie să ne mirăm, dacă aceste femei devenite mame, cer

medicilor să facă cu instrumentele lor tot ce li-ar fi făcut Natura, dacă ele ar fi îngăduit în anii lor tineri o dezvoltare a tăriei și vigoarei necesare? Ele plătesc însă penalitatea nebușiei mamei lor în aceeași măsură ca pe a lor înseși, suferind cât trăesc sau murind înainte de vreme. Și de ce? Din cauza ideilor lor perverse, dăunătoare, despre formă și frumusețe. Cum să poată aceste sărmene, bolnave făpturi, să aducă pe lume copii sănătoși? Nu se poate. Iar mortalitatea copiilor morți mai tineri de un an, este de 50 la sută. Chinezoaicele nu poartă corsete, și au un bust fin, deplin, în timp ce 75 la sută dintre femeile raselor albe civilizate n'au bust de loc.

Câteva îndemnuri

Maternitatea este gloria feminității adevărate. De aceea fiecare femeie vrednică de acest nume, ar trebui să dorească această binecuvântare.

Cât despre frumusețe, toate femeile trebuie să dorească a fi frumoase. Și trăitul cuvincios, dieta proprie, îmbrăcatul rațional, exercițiul sistematic și mediul igienic, cu apă și aer curat, vor face mult în înfrumusețarea unei femei. Din toate împrejurările femeile trebuie să beneficieze cât mai mult. Ele să înceteze de a mai fi sclavele modei, și să consacre mai mult timp trebuințelor firești.

Ele vor putea fi atunci la fel de frumoase la șaiszeci de ani, ca la douăzeci și patru. Avem multe probe vii despre cele afirmate; și dacă poate una să îndeplinească aceasta, de ce nu ar putea toate femeile?

Acum câțiva ani, citeam despre o femeie vestită pentru grația cu care se purta și despre frumusețea feței ei. Ea spunea, că la vârsta de 18 ani avea umeri gârboviți, era fără grație în mișcări și cu fața hotărît urită. Era într'atâta de neajutorată, că era un obiect de batjocură. Era tocmai sub junghiul unor observații necuvincioase, când atenția i-s'a oprit asupra unei sculpturi: „Cele Trei Grații“. Fu atât de impresionată de frumusețea acelor femei din marmură, că s'a hotărît atunci, că din aceea zi până la sfârșitul vieții sale va tot căuta să facă cât numai va putea din sine o asemănare a acelor frumoase idealuri. A studiat educația fizică și-a pus în practică tot ce-a învățat, iar rezultatul a fost, că la vârsta de 30 de ani a ajuns obiectul admirației tuturor cari o vedeau, fiind vestită în mai mult decât o țară pentru perfecțiunea feței și formelor sale.

Toate călcările legilor sănătății sunt păcate fizice. Dacă vom înțelege aceasta, vom da mai multă atenție necesităților trupului nostru, iar rezultatul va fi că curățenia feței și formelor va dispărea și îi va lua locul o frumusețe adevărată, deplină.

[„The Golden Age“]

CETIȚI... I

Din multele daruri și însușiri ale omului date de Dumnezeu, graiul e cel mai însemnat după suflet și minte; fără de el, omul ar fi trăit singuratic, izolat, fără ași putea descoperi întreaga lui comoară sufletească, fără a putea schimba cu nimeni nici un cuvânt, trăind în mijlocul naturei ca un animal, fiind pus în imposibilitate de a aduce osanale dătătorului de viață. Dar așa, posedând graiul, omul caută pe om spre ași împărtăși unul altuia gândurile și credințele lor, bucuriile și nădejdiile lor pline de optimism în tot firul durerii și al desamăgirii care le străbate pe toate. Cu toate că omul are această comoară: graiul, ea nu i-ar folosi dacă nu l-ar putea răspândi prin toate târâmurile locuite de oameni. Graiul—trebuie să știm—totdeauna înbracă sub forma cuvântului ideii și simțăminte pornite din adâncul firii omenești, cari nepuținându-se răspândi ar rămânea sterpe, fără rod. Minte omenească, veșnic iscoditoare a descoperit însă minunata taină a scrisului și-a tiparului, așa că omul poate avea puțința să răspândească totul ceea ce crede că e folositor omului, vieții sale. A așternut pe pergament sau pe hârtie, după timp, rezultatul cercetărilor sale, cari lumineau multe taine crezute de nepătruns, adâncit sufletul său și-a căutat ceace e de preț în el și ceace trebuie să facă ca viața să fie mai ușoară, mai bine de suportat. Și toate le-a așternut în cărți la cari scriitorul și-a jertfit uneori toată viața sa.

Omul în scurta lui trecere prin școală învață multe lucruri neștiute și nebănuite de el; dar asta nu-i de ajuns. Cu cea ce învață în școală, omul nu poate fi mulțumit căci și acolo nu poate ști și cunoaște toate lucrurile, deaceia omul trebuie să se îndrepte spre cărțile găsite în biblioteci etc. spre ași desăvârși și spre ași desvolta mintea și sufletul așa cum se cere. În cărți deci va găsi deslegarea multor fapte și va putea cunoaște și înțelege mai bine menirea sa pe pământ. Căci, în adevăr cărțile, lectura nu poate avea alt scop decât să ne ofere cât mai luminoase căi de înțelegere a vieții, a naturii și a semenilor noștri.

Lectura regulată e un sprijin fericit al minții noastre, numai ea singură nu poate fi mângâierea în amărăciunea vieții noastre, o conducătoare cuminte în ne-

norocirea noastră și o tovarășă înțeleaptă în orele noastre de plictiseală.

Dar în mod natural ne punem întrebarea ce cărți să citim și cum să citim?

Să citim numai cărțile în cari găsim o atmosferă plină de încredere, de voinție și de adevăr, sau să citim și cărțile în cari bănuim că se ascunde neghină sufletească.

Răspunsul e hotărât și precis, la început când îți formezi gustul d'a ceti se impune să citești numai cărți bune, în care adevărat, realitatea, străbătute de frumos strălucesc în toată splendoarea lor. Având deci elementele de judecată, te vei putea preumbla și pe ogorul cărților în cari egoismul, desfrâu și toate viciile omenești se lăfăesc în toată goliciunea lor, nu îți se va întâmpla nimic, seninătatea sufletească îți va rămânea neatinsă, nealterată căci în locul unde s'a încuibat binele, răul nu-și mai poate face culcuș. Ca o consecință directă a acestui fapt vei simți deci și o aversiune, o nemulțumire împotriva cărților cari pângăresc firea omului, și chiar însăș natura.

Dar cum să cetim?

O întrebare nefrească multora, dar totuși foarte necesară celui care răsfoește filele vreunei cărți. Nu e îndeajuns numai să parcurgi rândurile scrise, ci trebuie să te cugești la ceace citești. Scriitorul oricărei cărți, nu scrie numai de dragul scrisului, el scrie pentrucă vrea să deștepte în cititor anumite sentimente, ideii pe cari uneori nu le arată direct ci le învâluie într'un mod ascuns, lăsând pe cetitor să le ghicească. Dar sunt și mulți oameni naivi lesne crezători, cari iau toate cele scrise drept lucruri bune și adevărate. Pentru a înlătura acest rău trebuie să te înarmezi bine sufletește atunci când citești orice carte, să ai tăria să respingi un rău, sau un păcat și să dai viață numai sentimentelor și ideilor de bine, frumos și drept.

Procedând astfel oricine nu va putea decât să-și îmbogățească sufletul și mintea și cunoscând astfel lucruri cât mai multe va putea să exclame și el ca profetul din Biblie: „Mari și multe ți-s minunile Tale, Doamne”.

PARANTEZA PĂCATULUI

„Mulțumim Ție Doamne Dumnezeule, Atotfăitorule; care ești și care erai și care vii, și pentrucă ai luat puterea cea mare și ai împărățit, și neamurile fură întărătate și veni mânia ta, și timpul celor morți să fie judecați și să dai plată slujitorilor Țăi profeților și sfinților și celor ce se tem de numele Țău, celor mici și celor mari și să prăpădești pe cei cari strică pământul”. (Apocalipsul 11:17-18) „Încă puțin, și nelegiuitul nu va mai fi; și de vei căuta spre locul său, el nu va mai fi”.—Psalm 37:10.

SUNT două forțele morale cari au operat și operează și azi în lume binele și răul. Părerea generală e că răul este cel mai puternic astăzi, dintre aceste două forțe. De ce însă aceasta, puținii sunt cari doresc o soluție, și vor încerca să se ocupe de aceste începând dela cauza lor principală. Au fost oare totdeauna active aceste forțe, și va domina oare răul deapaură? Nu a putut oare Dumnezeu acelu ce a creat pe om și i-a dat toate mijloacele trebu-

toare unei vieți limitate—să orânduiească omului niște împrejurări desăvârșite, cu o hrană desăvârșită, și să-l ferească de păcat pentru ca să se poată bucura de o viață eternă, scăpând astfel de marea calamitate, de moarte și de toate mizeriile ce o însoțesc?

Multe minți, dintre cele mai luminate, au rămas nedumerite dealungul veacurilor punându-și aceste întrebări, pe cari nu le-au putut deslega. Din cauza necunoștinței și necredinței în

Dumnezeu, aceste minți erau însă mărginite, și erau amăgite de dumnezeul lumii acesteia.

De aceea s'au pus în circulație atâtea idei false. Nu este nevoie să ne oprim și să privim de aproape toate greșelile mintale și doctrinele lipsite de logică ale crezurilor emise de oamenii imperfecti. Satana cu întunerecul a continuat să înlocuească lumina și lumina cu întunericul, în tocmă după cum citim: „În care dumnezeul veacului acestuia a întunecat gândurile necredincioșilor ca să nu dea raze lumina evangheliei măririi lui Christos, care este chipul lui Dumnezeu.“

În contrast cu toate aceste bâlbăieli ale științei, Dumnezeu a spus întregul caz cu atâta limpezime, încât toți câți doresc pot să descopere cu ușurință explicația adevărată, care satisface deopotrivă mintea, dreptatea și puterea. De ce să mergem dar să căutăm în alte părți?

Ne referăm la cuvintele Psalmistului: „Cerurile proceamă mărirea lui Dumnezeu, și lucrul mânilor sale îl arată întinsul. Zilele una alteia revărsă ordin, și nopțile una alteia dau știre, fără vorbe și fără cuvinte, neuzită este vocea lor. În tot pământul este sunetul lor și până la marginile lumii zisele lor.“—Psalm 19:2-5.

Astronomii studiind cu băgare de seamă acele ceruri, ne încunostițează, că Luna e la o depărtare de 240,000 de mile dela pământ. Prin urmare orbita ei are un diametru de aproximativ 480,000 de mile. Diametrul soarelui este de 960,000 de mile, fiind destul de larg pentru a acoperi mai multe pământuri împreună cu lunile și orbitele lor. Soarele este la o depărtare de 93.000,000 mile de pământ. Diametrul orbitei pământului este de 186.000,000 de mile. Astronomii ne spun, că Betelguse, una dintre stelele grupului Orion, are un diametru de 230.000,000 de mile. Aceasta ar putea acoperi soarele împreună cu planetele Vulcan, Mercur, Venus și Pământul, cari ar putea să-și facă înaintea cursa în jurul soarelui, fără însă să ocupe întreaga stea Betelguse. Și totuși Betelguse nu este decât una dintre stelele gigantice cari traversează cerurile.

Cine a făcut steaua Betelguse și tot anturajul ei? și cine îndreaptă timpurile și căile lor cu o precizie care întrece pe aceea a unui inginer de locomotive, așa că fiecare mișcare să fie la timpul său? „Cu cine dară vă veți asemăna, ca să fim deopotrivă? zice cel sfânt. Ridicați în sus ochii voștri și vedeți: cine a făcut acestea? Scoțând ostirea lor după număr; chemând toate cu numele lor; înaintea măririi sale și a mării sale puteri, nimic nu lipsește.“ (Isaia 40:25, 26) „Cine deschide scurgerile torentului de ploie, și calea fulgerului, ea să ploaie peste pământul nelocuit? preste deșertul, lipsit de oameni, ca să sature sălbăticiunea cea uscată, și să facă să răsară colțul erbei? Cine este părintele ploiei? Sau cine a născut picătura de rouă? Din al cui sân a ieșit gheața? sau bruma Cerului cine a

născut-o? după care se ascunde apa, prefăcându-se în piatră, și fața adâncului se leagă; prinsa-i tu legăturile Pleiadelor? Sau desprinsa-i tu lanțurile Orionului? Au tu faci să iasă zodiacul la timpul său, și Ursa Mică cu fii săi tu o conduci?—Iov 38:25-32.

Nu este de mirare, că Psalmistul exclamă din nou: „Ce este omul, de-ți amintești de dânsul? și fiul omului, de iai seamă la el?“ (Psalm 8:5) Comparând relativile mărimi ale pământului și a stelei Betelguse, ne putem presupune un glob de vr'o 600 de picioare în diametru, și care ar reprezenta pe Betelguse; pământul ar fi față de acel glob numai cât un mic bob de mazăre. Apoi să ne gândim la un mic punct de pe bobul de mazăre neânsemnat care să fie destul de mic pentruca să-l reprezinte pe om. Omul ar fi așa de mic, încât ar trebui telescopul cel mai puternic pentru a-l descoperi. Ar putea oare să se mulțumească o rațiune sănătoasă cu gândul, că uriașa Ființă care a putut să umple cerurile cu uriașii lor de felul lui Betelguse, și se le țină în ordine, nu ar putea controla punctul care este omul, sau miriade de asemenea puncte, dacă dorește? „Iacă popoarele sunt socotite ca picăturile din vadră, ca praful din balanță; iacă, El ridică insulele ca praful“.—Isaia 40:15.

BIBLIA UN TELESCOP

Biblia pretinde a fi o destăinuire pe care Dumnezeu a făcut-o omului, și așa a fost ea admisă veacuri de-a rândul de către creștini. Presupunem dar, că ne-am imagina-o ca un telescop prin care putem să vedem ceva din scopul vastei împărății a lui Dumnezeu, care decurge din epoci fără sfârșit și să strecoară spre viitorul nemărginit. Un telescop portativ e de obicei închis și la fiecare capăt are un capac pentru ai apăra sau protesta lentile. Telescopul nu ne-ar fi de prea mare folos dacă nu i-am muta capacurile și nu l-am pune la ochi, lungindu-l la lungimea lui obișnuită. Tot astfel și Biblia e de o valoare comparativ mică pentru cel ce o are, dacă nu o deschide și nu o potrivește cum trebuie. Deschizându-o întreagă, în tocmă ca pe un telescop, și socotind cartea Facerii și Apocalipsul ca lentile ambelor capete, ce vom vedea? Vom avea o clară viziune a planului făcut de Dumnezeu pentru neamul omenesc, dela nepăcătuire la nepăcătuire, cu o paranteză sau interim de 7000 de ani de păcat.

Întăile trei capitole ale Facerii ne descriu cum a fost gătit pământul pentru ca să fie adăpost noui creaturi, omului. Opera celor 6 zile sau epoci ale Facerii, fiecare de câte 7000 de ani, în total 42,000, e schițată pe scurt, arătându-ni-se schimbarea gradată, dela o stare haotică la una de ordine și de orândueli susținătoare de viață. Alte scripturi ne fac cunoscut, că Dumnezeu a operat șapte zile, sau o săptămână, la perfecționarea pământului. Putem ști din aceasta, că pământul nu era deloc per-

fect la sfârșitul celor șase zile. S'a găsit în mod special numai un domiciliu perfect, pentru împărțatul pământului ce avea să vină, pentru om, în grădina Edenului.

Este interesant de notat, că nu se spune câtuș de puțin că Dumnezeu l-ar fi făcut pe om ca să moară sau că se gândea să-l țină în viață numai o bucată de timp, iar după aceea să-l transfereze sau transplanteze altundeva, în alte locuri și împrejurări, cum ar fi de pildă iadul sau cerul cum se crede, sau că nu l-ar fi prevăzut cu cele trebuitoare unei vieți eterne. Dimpotrivă, în Facere 2:9 și 3:22, ni se spune foarte limpede că totul s'a pregătit pentru fericirea lui Adam și pentru viața lui eternă. Puteam oare să ne așteptăm la mai puțin din partea unui Creator iubitor, atotștiutor și atotputernic, față de creaturile sale pe cari le-a făcut după însuși chipul său? Dumnezeu n'a lăsat nimic din toate cele necesare unei vieți în fericire și desăvârșite. Creatura sa era perfectă și perfect erau și împrejurările în care a fost așezată. Ea se scâldea în soarele deplin al grației făcătorului său. I-s'a dat pornire perfectă, și i-s'a spus să se sporească în felul său.

INSOȚIREA LUI ADAM HOTĂRÎTA DE DUMNEZEU

Dumnezeu a început a-l trata pe om cu iubire și a-l face în chip metodic și să-și desvolte facultățile minții, pentruca să se cunoască atât pe sine cât și cele din jurul său. Pentruca să-și mulțumească foamea putea să aleagă oricare dintre diferitele fructe ale grădinii, afară numai de unul. Ca să-și țină grădina în ordine, putea să facă aceea ce voia. (Facere 2:15) Se bucura de favorul unei comuniuni personale cu Creatorul său, cu Logos. Toate păsările și animalele i-au fost aduse înainte, pentruca el să le dea nume. Și „la toată veșuitoarea numele ce i-l-a dat Adam acesta fu numele ei“. În acest chip i-au fost puse în funcțiune limba și memoria. Pe urmă fu pus să gândească și să raționeze; căci: Adam puse nume la toate vitele și la paserile cerului și la toate fiarele câmpului; și pentru Adam nu se afla ajutor care să fie asemenea lui“. Aceasta implică, că el căută un tovarăș convenabil, și de vreme ce nu a găsit pe nimeni, el trebuie să se fi gândit și mirat de ce aceasta? În acest chip Dumnezem i-a dezvoltat mintea și, următor, caracterul personal, pentruca să fie capabil a se folosi de marile calități cu cari a fost înzestrat. De vreme ce el și-a dat seama de lipsa unui tovarăș omenesc, și s'a gândit la acest lucru, trebuie că prin aceasta a fost pregătit mai bine pentru aprecierea soției potrivite lui; ce i-a fost dată. Cu ce extatică bucurie trebuie să se fi uitat el întâi la Eva, când a știut că „ea e os din osul lui și carne din carnea lui“. Ce fericită și congenială uniune! Ce mutuală fericire în tovarășia reciprocă a fiecăruia! Ființe perfecte, perfecte în frumusețe, în mediul paradizian, și cu prospectele eternității!

Nici o umbră a răului, nici un nou orizont pe orizontul lor, nimic ce să le micșoreze fericirea. Ce putea Dumnezeu să le dea mai mult? După cum un copil supus nu se gândește nici când să nu se supună părinților săi, sau să-i întrebe despre îndreptățirea ce ar avea-o de ai da lui porunci sau a-l opri dela ceva, tot astfel, fără îndoială, nici aceștia doi nu au întrebat de ce au fost opriți să mănânce din pomul științei binei și a răului, și de ce ar fi făcut-o? Ei aveau tot ce le trebuia pentru a trăi și a se desfăta. Cunoștința lor creștea zilnic, și cu ea și aprecierea fericirii lor în dragostea reciprocă și iubirea și frica de Dumnezeu.

Aci Biblia introduce o nouă întâmplare. Una dintre bine știutele vietăți din grădină, șarpele, care a fost folosit de o putere exterioară pentru a-i spune femeii o șoaptă. Ea, fiind singură, a fost invitată să-și întrebuițeze mintea într'o direcție nouă, individual, fără să-și consulte bărbatul. N'au fost cele spuse ei decât sugestii, dar aveau o insinuație a răului la adresa purtării lui Dumnezeu față de ei. Era ceva nou aceasta. Nu era nici o forță, nici o silă la mijloc. De ce nu a simțit femeia îndată insinuația ce se făcea contra celui mai bun prieten al ei? Pentru că ea de bună seamă începuse să-i placă spiritul ce o amăgia, și să se bizue într'ansul. Ea și-a întins mâna, a luat și a mâncat din fructul oprit. Ea nu și-a dat seamă cu claritate despre situație, pentruca era amăgită de cel ce o ispitia. Fără îndoială fructul îi va fi plăcut și ochiului ei. Sfântul Pavel ne spune, că „femeia fu amăgită“. Probabil ea s'a gândit că a dat de ceva de preț și vrednic de dorit, și fiind într'o dispoziție de generozitate, ea a vrut să împartă comoara aflată atunci, cu Adam.

ADAM A FOST AMĂGIT

Când ea i-a dat poama, Adam nu a fost amăgit. El s'a văzut în față cu o situație pe care n'o mai avuse. Aci s'a întâlnit el pentru întâia oră cu păcatul, cu principiul răului în acțiune. Cum a trebuit să fi fost această întâlnire? Putem presupune în mod rațional, că mintea lui a început atunci să lucreze ca nicicând înainte. Frumoasa, iubita soție, dată lui de Dumnezeu, călcuse porunca lui Dumnezeu, și mâncase din pomul oprit. Ce putea să fie oare rezultatul? Multe amănunte nu ne sunt spuse, totuș ne putem lesne închipui mânia și turburarea ce i-s'a pus atunci pe inimă și minte. Fără îndoială în mintea lui el își da seama că sentința de moarte i-se va pronunța îndată ce fapta sa va ajunge înaintea lui Dumnezeu. După toate aparențele, el nu avea ce spera decât moartea. Ce putea să facă? Avea să aleagă deoparte între viață și credință către Dumnezeu, pierzându-și prin aceasta femeia, și între nesupunere și moarte împreună cu soția sa. Ce prilej pentru el, de a aștepta și căuta înțelepciunea lui Dumnezeu. Din alte scripturi ce se referă la acest subiect putem să conchidem, că Dumnezeu voia să-i

spună că este capul familiei și că din această cauză răspunderea cade asupra lui. El nu păcătuisese și nu era prin urmare culpabil; pentru Eva însă, care păcătuisese, dar nu era pusă la o probă direct personală, urma să-și tragă la o pedepsă în proporție cu vina ei, și care ar fi fost suficientă. Asupra ei nu se putea rosti osândă morții, deoarece ea fusese sedusă.

Adam știa din cele trăite, ce însemnă să rămână fără o asemenea soție: El nu mai căuta deci și altă informațiune. El se hotărî în mintea sa, și se decise ca mai bine să moară împreună cu dânsa, decât să trăiască fără ea, așa cum el își propunea că trebuie să se întâmple; așa că el denegă cu voia supunerea, și păcătui și el.

Este o zicală adevărată aceasta: „Conștiința face din noi din toți niște mișei“. În loc să se uite bucuos, ca până atunci, la fața întovărașitorului lor, Iehova, ei voră să se ascundă dinaintea lui. Luțleptul spune: „Vinovatul caută să fugă chiar și când nu-l urmărește nimeni“. Se poate, că Domnul se înfățișa lui Adam cum s'a înfățișat mai târziu lui Abraam în câmpia Mamre. (Facere 18) Cu toate că Lucifer primise învoirea să poarte grija lui Adam (Ezekiel 28:14), trebuie să tragem la îndoială că i-s'ar fi înfățișat vr'odată lui Adam în chip trupesc, deși atunci când a ispitit-o pe Eva a apărut în chipul șarpelui. Adam și Eva erau ființe omenesti, în deplină siguranță, dar nimic mai mult, erau „din pământ, pământesti“ după cum explică Sfântul Pavel. Ei nu aveau nici natura spirituală nici un intelect ceresc, și nu aveau nici cea mai mică pornire de a deveni vr'odată mai mult ca ce erau.

MANIFESTAREA DREPTĂȚII DUMNEZEEȘTI

Ne oprim pentru un moment pentru a examina osândă ce li-a dat-o marele judecător. Nimeni nu are dreptul de a adăoga ceva sau de a scădea din ceace stă scris. „Cu sudoarea feței tale îți vei agonisi pâinea ta, pentrucă din pământ ești și în pământ te vei întoarce“. Nicăiri nu se spune că la crearea lui Adam ar fi planat deasupra lui un suflet sau spirit conștient, pe care Dumnezeu luându-l l-ar fi plasat în trupul creat; și nu se spune nici aceea, că el ar fi dat numele de om unei combinații de lut și suflet nemuritor. (Facerea 2:7) De aceea, când omul se întoarce în pulbere, în pământ, după moartea trupului, nu mai poate fi vorbă despre dăinuirea unui suflet sau spirit conștient. Conștiința nu este posibilă decât într'un corp. Pentruca să-și facă osândă, li-s'a negat pentru mult timp accesul la o hrană perfectă și la condițiunile ce le aveau în grădină (Facerea 3:22), dar li-s'a dat puțința să-și prelungească viața pentru o bucată de timp, căutând-o, dacă vor putea-o afla, în ierburile și rădăcinile din afară a grădinii. Efectele osândei sau transmis asupra urmașilor.

Ultimele trei capitole ale Apocalipsului ni-

arată pe aceiași oameni cu 7000 de ani în urmă. Săptămâna de șapte zile este atunci încheiată, lumea ajunge să fie desăvârșită. Va fi atunci un paradis universal, paradisul pierdut va fi restaurat, condițiunile, climatul, fructele și apa vor fi atunci perfecte, și de asemenea și guvernământul. Milioane și bilioane de ființe desăvârșite—„împărații pământului aduc mărire și laudă“ cetății sau cârmuirii. Cine sunt aceștia? Sunt fii omului asupra cărora au trecut efectele și încercările păcatului și ale morții, dar cari au fost mântuiți, prin alt cineva, și li-s'a dat acum posibilitate să recâștige ce au pierdut, devenind mai înțelepți, mai fericiți și mai tari prin încercările avute. Ei vor fi mult mai în stare a aprecia înțelepciunea, iubirea și puterea lui Dumnezeu, precum și motivul pentru care Dumnezeu urește orice formă a păcatului, și dreptatea ce o face prăpădind pentru totdeauna pe cei cari păcătuiesc cu voia. Amintirea grelelor lor suferințe și timpul domniei păcatului și a morții, îi vor fi făcut să se ferească cu groază de păcat. Ei vor fi și atunci ființe omenesti; natura lor nu se va fi schimbat câtוש de puțin, și deasemenea nici locul reședinței lor. Deasemenea nici păcatul lor nu va schimba scopul lui Dumnezeu de a avea o lume plină de ființe inteligente, omenesti, după chipul și asemănarea sa.

Să stăm și să ne uităm cu băgare de seamă la acest tablou: fiecare om fiind perfect, cu gloria și onoarea chipului lui Dumnezeu intipărită în ei pentru totdeauna; nici o grijă și nici o suferință ne mai atingându-i și fiind înconjurați de plăcerile paradisului și fericiți de tovărășia făpturilor desăvârșite, și toate simțurile bucuriei și fericirii fiind-le toate deplin mulțumite; fiind scăpați pe veci de păcat, iar răul fiind înlăturat pentru veci din funcția sa de pe pământ.

De aceea, suferințele oamenilor de pe urma păcatului vor ținea un timp de 7000 de ani. Omul a venit în lume fără păcat și neprihănit. I-s'a spus să se înmulțească și se umple pământul. Planul lui Dumnezeu nu s'a schimbat nici după ce omul a păcătuit, dinpotrivă, i-a dat lui Dumnezeu prilejul de a-și manifesta înțelepciunea, dreptatea, iubirea și puterea, și aceasta așa că altfel nu putea să o facă apelând la inteligența făpturilor sale ca să dovedească dreptatea tuturor faptelor lui.

CÂND DUMNEZEU ERA SINGUR

Intăia privire prin telescopul Cuvântului lui Dumnezeu ne arată deci faptul, că Dumnezeu poate în mod absolut să trateze răul și păcatul așa cum îi convine, aceasta în ce privește pământul. Istoria păcatului pe pământ și efectele lui nu ne duc însă destul de departe întru căutarea originii păcatului. Se pare că răul acționa deja pe timpul când Adam a ajuns intăia dată în contact cu el. De aceea să ne luăm ochianul și să ne uităm mai departe, spre trecut. Să ne închipuim ajunși la timpul când Dumnezeu era singur.

De unde putem ști aceasta, că Dumnezeu a

fost cândva singur? Vom ști-o dacă vom studia cu grijă însemnările despre trecut ce ne-au fost scrise și lăsate de Dumnezeu pentru instruirea noastră. În Apocalips 3:14 citim, că Cuvântul era „începutul creației lui Dumnezeu“. În Subiectul de față nu conține și aceea ce a făcut Dumnezeu înainte de a începe facerea. Chestiunea aceasta este de fapt prea îndepărtată. El a început opera facerii. Întâiu său act de creere a fost *Cuvântul*. (Ioan 1:1-3) Evident, Dumnezeu a trebuit să existe și înainte de a fi început a face ceva. De aceea trebuie să fi fost atunci singur. În Coloseni 1:15, deasemenea, citim că cuvântul era: „chipul lui Dumnezeu celui nevăzut, mai întâi născut decât orice făptură“. Expresia aceasta se găsește în diferite fraze ale Scripturii. Dumnezeu nu este o făptură, o ființe făcută, deoarece el există din veci și va exista veșnic. El este numit Tatăl Cuvântului. Nimenea nu poate fi tată al cuiva care este mai tânăr, decât dânsul. Cuvântul e numit *Fiul* lui Dumnezeu. Nimeni nu poate fi fiu și totuși să fie de o vârstă cu tatăl Său. Deci se adevărește pe mai multe căi, că a fost un timp în care Dumnezeu era singur. „Lucrările lui sunt desăvârșite; că toate căile lui cu dreptate sunt; Dumnezeu al adevărului, fără strâmbătate, el este just și drept“. (Deuteronomul 32:4) Răul nu putea să opereze în acel timp, pentru că nu era nimeni cine să-l pună în funcțiune. Aceasta era cu mult înainte de începerea păcatului.

După ce a luat ființă Cuvântul, în univers erau două ființe. Citim despre Cuvânt, că era „sfânt, neprihănit, și deosebit de cei păcătoși“, deci nici unul dintre ei doi nu putea să fie într'un fel sau altul, răi. Principii binelui și a răului au existat totdeauna, dar numai ca principii. Principiile însă nu pot activa prin ele înseși; trebuie vr'un agent activ, care să le facă să opereze. Deoarece Dumnezeu și Cuvântul erau desăvârșiți, și prin faptă și ca ființe, ei nu puteau pune în acțiune principiul răului.

CINE L-A FĂCUT PE DIAVOL?

În Efeseni 3:9 ni-se spune, că Dumnezeu a fost acel care a făcut prin Isus Christos toate cele; iar versetul afirmă, că totul s'a făcut în conformitate cu un plan statorit de către Dumnezeu de mai înainte. În Coloseni 1:16 ni-se spune mai departe despre Cuvânt că „într'insul au fost făcute toate în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie căpetenii, fie stăpâniri; toate sunt făcute printr'insul și pentru dânsul“. O informațiune adițională ne dă apoi Apocalipsul 10:6 „căre făcu cerul și cele ce sunt pe dânsul, și marea și cele ce sunt într'însa“. Deci orice viață venită în existență a trebuit să pornească din partea Cuvântului. Mai departe, răul, pentru că este un agent activ, a trebuit să-și fi primit viața dela Dumnezeu, din mâinile Cuvântului. Dacă există un diavol în persoană, sursa vieții lui trebuie să fi pornit de

aci. A făcut Dumnezeu oare un diavol personal? Cum ar fi putut să facă, dacă nici unul din ei, Tatăl și Fiul, nu putea face rău? A face un diavol, înseamnă evident a face un mare rău. Atunci: este oare inexistent diavolul, și dacă există de unde a putut ieși?

Cu mult înainte de facerea omului au existat alte ființe inteligente, deoarece în Iov 38:7 citim, că atunci când s'au pus temeliiile pământului, „stelele dimineții cântau în cor și toți fii lui Dumnezeu aruncau strigăte de bucurie“. Cine erau acești alți „fii ai lui Dumnezeu“, cari erau atât de interesați în opera creației, ca să se bucure de ea isbuenind în strigăte? Psalmistul zice: „Ce este omul, de-ți amintești de el, și fiul omului, de ții seamă la el? Cu puțin mai mic de cât pe îngeri l-ai făcut“.

A, erau deci îngeri, ființe personale de o natură ceva superioară omului, având trupuri de natură spirituală, și nu carnală. Domnul nostru ne explică mai departe: „Ce este născut din carne, este carne și ce este născut din spirit [o ființă spirituală cu corp spiritual] spirit este. Vântul suflă unde voește și vuetul lui îl auzi, dar nu ști de unde vine și unde se duce; astfel este oricine care este născut din spirit“. Ființele omenești nu pot să simtă prezența unor ființe spirituale, deoarece corpurile lor sunt atât de deosebite. Ni-s'a explicat, că trebuie să fie mai multe scări sau grade de îngeri unii având mai puțină abilitate și autoritate iar alții mai mare. Ce fericită familie a fost aceasta a ființelor cerești, cari cântau și preamăreau pe Dumnezeu pentru binefacerile și binecuvântările sale și se interesau de toate manifestațiunile înțelepciunii și a scopurilor lui. Nicăiri nu era nimic rău sau păcat. Iși poate deci închipui cineva, că membrii acestei familie nu erau strâns legați în legăturile iubirii și afecțiunii?

LUCIFER, FIUL AUREI

Din nefericire nu știm numele personal al prea multora dintre aceste ființe cerești: ni-s'au păstrat numai trei nume și anume, al lui Mihail, Gabriel și Lucifer. Gabriel este amintit pe nume de patru ori și Lucifer o singură dată. Din descrierea personală nu ni-s'a lăsat multe nici despre Mihail nici despre Gabriel, dar despre Lucifer stă scris destul de pe larg în Isaia 14:12-19 și Ezekiel 28:12-19. Legând și combinând aceste două descrieri, avem o clară arătare a ființei păcatului, precum și a planului criminal conceput de Lucifer.

„Lucifer, fiu al aurei, fost-ai în Eden, grădina lui Dumnezeu; tot felul de pietre prețioase te-au acoperit: sardonichul, topasul și diamantul, crisolitul, onicul și berilul, safrul, smaraldul și aurul; acordul tamburelor tale și al flautelor tale era pregătit pentru tine, pentru ziua nașterii tale. Erai un cheruvim cu aripi întinse și acoperitoare, și pusu-te-am pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu; umblat-ai în mijlocul pietre-

lor înfocate; fostai desăvârșit în căile tale din ziua nașterii tale, până când s'a aflat nedreptate în tine. „Cum ai căzut din cer, Lucifer, fiu al aurorei?! De mărimea negoțului tău, umplutu-s'a lăuntru tău de silnicie, și ai păcătuit. De frumuseța-ți înălțatu-ți-s'a inima; stricatu-ți-ai înțelepciunea, prin strălucirea ta [toată înțelepciunea ți-ai îndreptat-o pe calea răului și stricăciunii]; de aceea te voi arunca la pământ. Căci tu ziceai în inima ta [ai conspirat în taină împotriva lui Dumnezeu]: „Su-i-mă-voi în cer, înălța-voi tronul meu mai pe sus decât stelele lui Dumnezeu și voi ședea pe muntele înfrunirii zeilor, și pe nordul cel mai depărtat. Sui-mă-voi pe înălțimile nourilor, voi fi asemenea celui Prea Înalt“.

Iată explicația întâiului păcat din univers, a principiului răului pus în acțiune de către un agent personal, care este Lucifer. Fiind acesta un agent moral liber, el a avut privilegiul de a-și alege după dorința sa și această cale blestemată.

Fără îndoială că Lucifer, Luceafărul cel de Dimineață, era mult iubit de toată ceata cerească, nu numai pentru înțelepciunea și frumusețea sa, ci și pentru personalitatea și calitățile ce le avea. Tot atunci el ocupa în ceruri un loc de seamă. Planul fi era numai „în gând“, și evident el socotea că nimeni, nici chiar Dumnezeu, nu avea să i-l știe. Dar dacă Dumnezeu poate citi gândurile și sentimentele fapturilor sale umane, s'ar putea oare presupune că cunoștința lui s'ar mărgini la om numai, dintre toate fapturile Sale inteligente? Nu este oare mult mai înțelept să credem, că acest privilegiu și l'a rezervat față de toți câți i-a făcut? Noi nu ne îndoim că Dumnezeu a putut citi ușor gândurile din mintea lui Lucifer. Cunoșcând Dumnezeu rezultatul final al păcatului, el putea să reprime revolta încă în fașele ei, dacă așa ar fi fost dorit. Dar, presupunând că făcea așa, care era rezultatul la care se ajungea cu privire la ceilalți îngeri? Dacă Dumnezeu îl nimicea pe Lucifer într'un moment, îngerii ceilalți, cari nu știau care e cauza, și nu puteau pricepe efectele de pe urmă ale păcatului chiar și dacă li-ar fi fost spuse, l-ar fi socotit pe Dumnezeu un tiran arbitrar și poate ar fi atribuit acțiunii lui tot felul de motive, ca gelozia, dorința de a-și arăta autoritatea și puterea ș. a. m. d. Ei s'ar fi temut numai de puterea Lui, și nu l-ar fi iubit și nu i-s'ar mai fi supus în spirit și adevăr. Dumnezeu, se pare, n'a dat nici un semn că ar cunoaște gândurile lui Lucifer.

REALIZAREA AMBIȚIEI LUI LUCIFER

Nu ni s'a dat o dată precisă a acestor întâi gânduri nutrite de Lucifer și nici nu este necesar să o cunoaștem; dar este evident că el nu le-a pus în aplicare decât când s'a decis să și-le încerce asupra lui Adam. Fiind Adam o ființă inteligentă, s'a hotărât să-și prezinte pro-

punerea sa Evei, care iubea pe Lucifer și se încredea lui, iar pe Adam să-l ispitească în partea lui cea mai vulnerabilă, în dragostea pentru Eva. De bună seamă el s'a gândit, că va fi zadarnic să încerce a și-l alia pe Adam într'o răzvrătire pe față contra lui Dumnezeu. De aceea s'a gândit să-l atragă pe Adam la nesupunere din care să rezulte pierderea grației date lui de Dumnezeu, și prin aceasta să și-l asocieze în mod automat.

Nu mai este nevoie să reamintim întâmplarea. Lucifer a izbutit. Erau deci doi inși acei răzvrățiți contra lui Dumnezeu: un înger puternic și omul care stăpâna pământul. În condamnarea rostită asupra șarpelui, a fost și o condamnare de sine înțeleasă asupra lui Lucifer, care se poate să o fi înțeles sau să n'o fi înțeles. Poate el a socotit, că Dumnezeu nu i-a bănuț înșelătoria, ci l-a socotit vinovat numai pe șarpe, și l-a blestemat pentru acesta să umble pe pân-tece. Lucifer însă nu avea de gând să se angajeze la un loc egal cu partnerul său în păcat. Adam avea ceva prea de preț, stăpânirea pământului, pe care Lucifer intenționa să i-o șterpelească. Dumnezeu nu i-a amintit despre Adam, ca despre un stăpân al pământului, totuși sentința morții a implicat aceasta în mod evident. Lucifer putea să fi avut două espectative; întâia: că Adam să nu moară de fapt, întrucât nimeni dintre făpturile lui Dumnezeu nu fusese lovit până atunci de moarte, iar după promisiunea ce i-s'a făcut omului, acesta avea să aibă în grădina o viață eternă; a doua: ca în cazul morții lui Adam, stăpânirea acestuia să treacă în mâna lui. Îngerului nu i-a trebuit mult pentruca să supună pe om cum și posteritatea acestuia. (2 Corinteni 4:4) Dumnezeu nu s'a amestecat în aceasta mai de aproape, ci i-a lăsat lui Lucifer toată libertatea necesară pentruca să samene și să ajungă la un seceriș bogat al păcatului, pentru ca toți să poată vedea că rodul păcatului este dezastru și pierderea vieții.—Apocalips 14:18.

PUNEREA ÎNGERILOR LA PROBA ȘI CLASAREA LOR

Ce încercare trebuie să fi fost aceasta pentru toți îngerii! Cu toții vor fi fost siliți să aleagă. De-o parte era Lucifer cel frumos, mare și puternic, în capul unor puternice organizații, și răzvrătindu-se în aparență cu succes împotriva lui Dumnezeu, iar de altă parte Dumnezeu, care nu putea să facă nici o forțare de împotrivire. Care era chestiunea? Se temea Dumnezeu de Lucifer, și nu doria întâlnirea cu un atât de puternic și încăpăținat antagonist? Dumnezeu însă, neținând seamă decât de planul său, a voit să-i vadă pe ceilalți puși pe gânduri. Ei erau atunci niște caractere în dezvoltare. Mulți au conchis, că Lucifer era cel mai bun și s'au hotărât să i-se atașeze; el deveni astfel „prinzul demonilor“. (Luca 11:15) El își organizează astfel căpitenii, puteri, stăpânitori aleși ai întunerecului și le dete spiritelor guvernământul său, tovarășe lui, pozițiuni ca acele cerești. (Efeseni 6:12) Trebuie,

că s'a pus atunci la o grea probă credința fiecărui inger. Și fără îndoială, că mulți și-au pierdut-o. Din timp în timp Dumnezeu a trimis soli și profeți de ai săi ca să îmbărbăteze omnia și să-i făgăduiască o fericire mare pentru o dată viitoare după trecerea unui suficient interval al experienței cu păcatul.

Alți îngeri au hotărât să se încreadă în Dumnezeu în orice caz. Ce schimbare a trebuit să se producă în casa cerească odinioară fericită. Discordia, uneltirea, ruperea legăturilor spirituale trainice, și legăturile de afecțiune cari cimentau acea prietenie.

Nicăiri în Biblie nu se face nici o aluzie, nici într'un cuvânt, nici într'o parabolă sau profecie că Dumnezeu nu ar fi putut să se opună cu succes absolut oricărei împotriviri ce s'a ridicat sau s'ar ridica. Firește, îngerii și oamenii pot conchide cu mintea lor mărginită, că situația lui Dumnezeu a devenit mai inferioară. Ei raționează că având un potrivit care să facă atâta pustiire, dacă era el în stare, ce repede l-ar fi prăpădit. Iar fi îngăduit el oare să-și continue prădăciunea, înșelătoria, distrugerea celor mai buni prieteni și mai credincioși supuși ai Lui, dacă putea? De ce dar a făcut Dumnezeu astfel? Atâția ani au trecut, și totuși din partea Lui nu vedem nici o acțiune. Lumea e și azi supusă lui Lucifer și face voia acestuia. Dumnezeu trebuie că nu e în stare (spun unii) să-și îndeplinească binevoitoarele intenții și de aceea ne-a lăsat să ne continuăm înainte sălbătăcia. Lucifer, cunoscut mai târziu ca diavol, a fost acela care a născocit asemenea păreri, și mulți au ajuns să uite pe Dumnezeu și aproape să-l urască.

În cele din urmă însă, Dumnezeu ni-a trimis prin profeții săi veste, foarte categorică, cu toate că unele din cele arătate sunt acoperite cu fraze figurative, ca „împotriva împăratului Babilonului” și „împăratului Tirului”. Citim iarăși în Isaia 14 și în Ezekiel 28: „Iacă-te aruncat la pământ, călcătorule al popoarelor! În infern iacă-te aruncat, în groapa cea mai adâncă! Cei ce te văd, căutând, la tine, ațintindu-te vor zice: „Iacă omul care făcu să se cutremure pământul; care făcu să se clatine împărății; care prefăcu lumea într'un pustiu, și nimici cetățile ei. Care nu dădea drumul prinșilor săi”. „De mărimea negoțului tău umplutu-s'a lăuntru tău de silnicie, și ai păcătuit; de aceea te voi arunca de pe muntele lui Dumnezeu, ca pe un lucru spurcat; și te voi nimici cherubimule acoperit, din mijlocul pietrelor înfocate... Iacă te voi arunca la pământ și te voi da înaintea regilor, ca să fii de privesc. Prin mulțimea fărădelegilor tale, prin nedreptatea negoțului tău, pângărit-ai sanctuarele tale; de aceea voi scoate foc din tine, care te va mistui și în cenușă te va prefăce pe pământ”.

„Toți regii popoarelor, da, toți se repauzează în mărire, fiecare în locașul său. Iar tu zaci asvâr-

lit fără mormânt, ca o ramură putrezită, având de veșmânt pe cei uciși, pe cei străpunși de sabie, ce se pogoară la petrele mormântului; ești ca stârvul ce se calcă în picioare. Nu te vei uni cu dânșii întru înmormântare, căci ai pustiit chiar pământul tău, și ai ucis chiar pe poporul tău”. „Toți câți te cunosc între popoare se vor îngrozi de tine; într'o clipă vei fi pierdut, și în etern nu vei mai fi”.

SPIRITELE RELE VOR FI NIMICITE

O, ce pedeapsă! Osânda finală s'a dat; și Lucifer și toți demonii inferiori știu și înțeleg acum, că Dumnezeu le-a decretat sfârșitul. (Luca 4:34) Dumnezeu i-a lăsat să demonstreze integral grozavele rezultate ale păcatului și nevrednicia lor de a trăi mai departe. Ei au făcut din stăpânirea lor un deșert, și s'au făcut pe sine terorizatorii oricărui bine sau oricărei dreptăți. Execuția lor va fi pusă, deaceia, în deplină armonie cu dreptatea, nu numai pentru ei ci și pentru dreptatea altora.

„Și cântă cântarea lui Moise slujitorul lui Dumnezeu și cântarea Mielușelului zicând:

„Mari și minunate sunt lucrurile tale Doamne Dumnezeule, Atotțitorule; drepte și adevărate sunt căile tale împărate al neamurilor. Cine nu se va teme de tine, Doamne, și nu va mări numele tău? că singur ești cuvios, că toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea ta [în spirit și în adevăr, deoarece atunci vor înțelege]; că hotărârile tale fură cunoscute”. (Apocalips 15:3, 4) „Și văzui cer nou și pământ nou; căci întâiul cer și întâiul pământ se duseră... Și nu intră nici decum întrânsa orice este spurcat și cine face urăciune și minciună, afară numai cei scriși în cartea vieții Mielușelului”.

În timp de mai multe epoce, nu a existat acest lucru ce se chiamă păcatul. Cuvântul lui Dumnezeu ni-a arătat cum s'a zămislit întâiul păcat în mintea lui Lucifer, și cum a fost lăsat să-și dea toate roadele; el a adus prăpădul asupra generatorului său și asupra tuturor urmașilor lui, și a ridicat norii groazei de sus până jos; iar acum se lasă în jos pentruca să se stângă de veci. Și vor urma iarăși anii în cari păcatul nu va mai fi cunoscut. Amintirea mizeriei, durerii și pustiirilor din timpul răzvrătirii Satanei vor părea asemenea unui coșmar al trecutului, și vor face pe toți fiii lui Dumnezeu să se ferească veșnic de vr'o atingere cu păcatul.

Dupăce, prin credință, am ajuns să vedem gloriosul viitor și să vedem deja ceata Domnului încheindu-și stăpânirea din nou pe pământ, nu trebuie oare să ne alăturăm cu tot entuziasmul la corul Aleluia din Apocalips 5:11-14?

Privind astfel prin cuvântul Domnului, vedem că păcatul n'a fost îngăduit de Domnul decât pentru un timp foarte scurt, în comparație cu

veacurile ce au să vie. Acest timp, ceea ce poate fi numit o paranteză, explică rostul vârstelor cari în mod atât de minunat ne descopăr minunatele însușiri ale lui Dumnezeu adevă drepteata, puterea și înțelepciunea.

„Înălțate-voiu Dumnezeuul meu, o Rege, și voi binecuvânta numele tău în etern și perpetuu . . . Mare este Dumnezeu și laudat foarte

și mărirea sa nepătrunsă . . . de strălucirea măririi măreției tale și de minunile tale voi vorbi . . . Răspândi-voiu amintirea mării tale bunătați și bucura-se-vor de mărirea împărăției tale și istorisi-vor de puterea ta; ca să facă cunoscute faptele sale cele mari fiilor oamenilor și mărirea măreață a împărăției sale . . . deschizând mâna ta și săturând dorința a tot ce este viu“.

COLINDĂ

Din alte lumi de mărgărint
Pe drumuri albe de argint
Ca razele de lună,
Au coborît spre înopțat
Trei îngerei la noi în sat
S'aducă voe-bună.

Prin ramuri vântul cântă rar
Tot mai pustiu, tot mai hoinar,
Și fulgii cad în zare,
Colindătorii se opresc
La geamuri albe și vestesc
Că-i sfântă sărbătoare.

Turnate'n aur se aprind
Opaitele rând pe rând
La fiecare casă,
Bătrâni cu sufletul curat
Cu nepoțtii stau la sfat
Și pace grea se lasă.

Cu barba înghețată tun
Îngârbovitul Moș-Crăciun
Comorile-și împarte,
Auritoarele comori
Copiilor ascultători
Și silitori la carte.

În Viflaem azi s'a născut
Profetul cel mai priceput:
Nădejdea, bucuria.
Măriți-l toți și-l laudați,
În fața lui vă închinați,
Căci el este Mesia.

Cad fulgii mari și e târziu,
La geamuri tot mai e pustiu
Colindă'n noapte vântul;
Copacii par moșnegi cărunți,
Cu părul resfirat pe frunți —
Și-i alb în zări pământul.

Din alte lumi de mărgărint
Pe căi țesute în argint
Ca razele de lună,
La ușa micului bordei
Au coborît trei îngerei
S'aducă voe-bună.

IUSTIN ILIEȘIU.

Continuare dela pagina 377)

Nourii ziși de ploae, sunt acei cari produc deobicei ploaia. Ei nu au o definiție complectă; sunt o masă confuză, întreruptă și mânată de vânturile inferioare dela răsărit.

O creștere generală a nouriilor la asfințit, înseamnă ploae sau zăpadă.

Nourii cu înfățișare de fulgi, cari împânzesc cerul, indică timp frumos.

Negura care se ridică dimineața, este semnul cel mai sigur al unei zile frumoase.

Nourii mici, ca de cerneală, indică ploae.

Când este frig, un bloc de nouri negri formați la mieznoapte sau la apus s' însoțiți de un vânt dela miezăzi sau dela răsărit, vestesc ploae sau zăpadă.

Atmosfera peste măsură de limpede înseamnă ploae sau zăpadă care va urma în timp de 24 de ore.

Când cerul este jos și lătit, și cu vânt ușor de mieznoapte, indică iarna, zăpadă.

Nourii crâmpieați, mișcându-se repede, vestesc vânt și ploae.

Rona vestește zi frumoasă. Când e vânt și înorat noaptea, rona lipsește.

Asfințitul galbin vestește ploae; dacă este roșu-galbin-deschis, prevestește ploae și vânt; galbin-por-tocaliu, vestește timp frumos.

Asfințitul roșu indică zi frumoasă.

Răsăritul roșu, zi ploioasă.

Apusul cenușiu, zi ploioasă.

Răsăritul cenușiu, zi frumoasă.

Verde deschis, la răsărit, ploae.

Verde și roșu, combinat, atât la răsărit cât și la apus, ploae probabilă.

Discul solar roșu la asfințit, înseamnă zi frumoasă și mai caldă.

Un vânt rece, când suprafața sau apa este caldă, sau un vânt cald când suprafața pământului sau apei este rece, produce ceață.

Scăderea bruscă a temperaturii cauzează ploi mari.

Urcarea bruscă a temperaturii produce timp frumos. O temperatură ridicată, și o moină mare, produc vijelii cu trăznete.

ÎMPĂRATUL RACHIU—ÎMPĂRATUL CRIMELOR

(Continuare dela pagina 379)

McCay spune cu dreptate, că această Împărăție a Crimei este creația „cetățenilor respectabili”, cari patronază, susțin și încurajează această domnie a întunerecului. Parlamentul nostru e alcătuit din „cetățeni respectabili”, din înalți demnitari: eclesiastici, juriști, avocați, preoți, profesori, presupus a fi trimiși acolo tot de „cetățeni respectabili”, ca să facă legi pentru binele publicului. De ce n'ar putea aceștia să facă o lege prin care să se verse în Dunăre, sau la Mare, unde le-ar conveni mai bine, cum s'a făcut odinioară în America, toate depozitele de rachiu din această țară—care dacă ar fi vărsate într'un loc ar pluti câteva vapoare în ele—iar fabricile otrăvei să fie preschimbate în fabrici al căror produs să îmbunătățească sănătatea trupeză și mintală a populației?

Un om respectabil, de inimă și civilizat, dacă vede un nebun cu o sticlă de otravă la gură, de sigur aleargă la dânsul și i-o smulge din mâni și-i salvează viața lui și a familiei sale. Dacă populația incultă și nepricipătoare nu se poate despărți de sticluță, de ce nu i-se smulge aceea sticlă prin legi potrivite, de către acei cari văd că țărâniea noastră și în fapt toate păturile, căci nici cei de sus nu sunt excepție, să prăpădește prin beutură?

De ce, repetăm, de ce nu vine Parlamentul cu o lege care, dintr'o singură trăsătură de condei, să isprăvească odată pentru totdeauna cu brevetele de cârciume și orice fabricațiune alcoolică în țara Românească?

Ceea ce visterul statului va pierde ca urmare secerării acestui isvor de venit, va îmbogăți țara însușit pe alte linii: în cultură, în respectul reciproc cetățenesc, vor trebui mai puțini jandarmi, polițiști, mai puține spitale, morge, închisori și alte departamente ale rachiului cari înfloresc și mișună sub atotputernicia lui. Parlamentul, cum am spus, cuprinde pe oamenii înalți din toate instituțiile acestei țări; bi-

serica e acolo, universitatea e acolo, jurisprudența e acolo, intelectualitatea e acolo, și—vai! cauza adevărată—politicianismul încă e acolo. Parlamentul are drept să legiferze și să mântuiască țara înainte de a fi arsă de tot de focul alcoolului.

Averea îngrămădită în partea stângă a chipului de față, sunt banii pe cari „onorabili cetățeni” i-au dat de bună voie pe rachiu sau pe alte otrăviri alcoolice. Neobișnuita nepăsare a guvernului și toate legile cari se pot face față de acest dușman al neamului românesc, este susținută și întărită de aprobarea publicului și nepăsarea lui. Poporul nu poate rămânea cu ochii închiși în fața nouilor orgii ale crimei ce se fac pe o scară gigantică și bazate pe traficul cu alcool și pe profiturile lui uriașe.

* * *

Iată câteva dintre rezultate, pe cari Domnul McCy le arată în ilustrația sa, la dreapta: Morga, unde ajung cadavrele celor alcoolizați, Penitenciariul, în care se închid criminalii, azilurile insalubre pentru cari Împăratul Rachiu pregătește zilnic victime. Mai jos sunt Spitalurile cari în număr fără paralelă sunt ale cazurilor de alcoolizare, iar deasupra este *marele cimitir al puternicului Împărat*.

Rachiul ruinează pe bărbați și familii, dupăcum spunea cu dreptate Thomas Jefferson. El le nimicește mai întâi *voința*, după aceea *sănătatea* apoi *onoarea* și pe urmă *împinge în miserie mame și copii*.

* * *

Chipul de față reprezintă o situație pe care nu o putem tolera continuată sau lăsată să se „îndrepte prin sine.” Beția este un lucru comun la tineret. Călcarea legii este privită și de cei bătrâni, ca un simplu succes admirabil.

ASTRONOMIE POPULARĂ

[Vezi ilustrațiile acestui articol la pagina 380]

ECLIPSĂ DE SOARE ÎN STATELE-UNITE

ÎN 9 Sept. Statele-Unite au fost vizitate de o totală eclipsă de soare, întâia vizibilă în această țară dela eclipsa totală din 8 Iunie 1918, care a trecut în diagonală dela Washington la Florida. Calea pe care s'a întregit noua eclipsă nu a umbrit coastele Californiei de Miază-zi; ea a fost în partea cea mai favorabilă a cursului ei când soarele era ridicat pe cer de timpuriu înaintea amiezii și când durată fazei totalei eclipse era aproape de maximum.

Insulele Santa Barbara, din jos de coastele Californiei de Miază-zi, zac de-a dreptul în calea eclipsei totale, insula San Clement fiind în linia ei centrală.

Punctele Conception și San-Diego, tot de acolo, erau deasemenea tocmai în calea eclipsei. Observatorul de pe Muntele Wilson era numai la 30 de mile, sau cam atât, în afara drumului umbrei, și 98 și jumătate la sută din diametrul soarelui a fost acoperit de discul lunar în punctul acela, în momentul întunecimii celei

mai mari. Observarea eclipsei s'a putut face de pe Muntele Wilson precum și din lăuntru al căii eclipsei totale, și s'a ajuns la unele rezultate interesante cu ajutorul puternicului echipament astronomic al acestui observator, unic în lume. Interferometrul de 50 de picioare a fost gata până la acea dată și a fost utilizat la această eclipsă.

DURATA ECLIPSEI

Pe Insula Clement faza totală a eclipsei începu pe la 12:56 p. m., după ora Pacificului, iar durată fazei totale a fost 3 m. și 36 secunde, ceea ce înseamnă că este cu o secundă cea mai lungă durată de pe oricare punct al liniei centrale. Expediția Observatorului Lick la Wallal, în Australia, care a studiat cu atâta succes eclipsa din Septembrie trecut și a ajuns la o deplină confirmare a prezicerii lui Einstein, a fost favorizată prin aceea că eclipsa a ținut mai bine de cinci minute. Durata eclipsei trecute

era cam aceeași ca a tuturor eclipselor solare. Cea mai mare durată posibilă a unei eclipse totale de soare este de 7 minute și 58 de secunde și aceasta se întâmplă numai în împrejurări cu adevărat excepționale, întâlnite rar de tot.

MEXICO, LOCUL IDEAL PENTRU OBSERVAREA UNEI ECLIPSE

Pentru observarea eclipsei trecute erau nenumărate puncte excelente, nu numai în insulele Santa Barbara și în vecinătatea lor, San-Diego, ci și în Mexico. Drumul umbrei trecu aici peste California inferioară, și dela golful Californiei până la Jukatan. Guvernul național din Mexic, consiliul orașului Mexic, Guvernatorul din San Luis, Potosi, directorul observatorului național din Tacubaya, profesorul Gallo și Societatea trenurilor mexicane, au oferit multe avantaje și asistență pentru astronomii din alte țări cari s'au dus în Mexic pentru a observa eclipsa. Toate necesitățile expedițiilor întreprinse la Berrendo, care este un punct între Cuen-came și Tampio, pe linia centrală a eclipsei, au fost acaparate de guvernatorul din San Luis, Obispo, dându-se vizitatorilor toate ajutoarele. Trenurile naționale au oferit de asemenea reduceri de 50%, până la orașul Mexic sau alte localități de unde s'a observat eclipsa.

Expedițiunea Observatorului Lick a fost așezată în vecinătatea localității Ensenada, în California inferioară, având un mare echipament cu toate că de astădată nu a mai căutat să obțină fotografii pentru adevărarea efectului einsteinian; aceasta din cauză că observațiunea expediției, dela Wallal din Septembrie trecut, a fost în concordanță deplină cu teoria lui Einstein.

Alte expedițiuni apoi au încercat să fotografieze câmpul stelar din jurul soarelui, în scopul descoperirii acestui efect einsteinian, datorită înclinării razelor luminii din stele în spre soare, ceea ce a făcut ca imaginile stelelor să apară în fotografie, mutate din locurile pe cari le ocupă de obicei nu numai deviind dela soare, ci chiar îndepărtându-se de el într-o oarecare măsură.

O expediție germană a studiat eclipsa în Mexic, invitată fiind de către guvernul mexican, iar o parte a programului observațiunii ei format probarea efectului einsteinian.

Tot în Mexic, la Cuen-came, a venit o expedițiune a Observatorului Sporul dela Swathmore College, cu scopul de a fotografia efectul einsteinian, precum și coroana solară, având pentru acest scop lenți de 65 de picioare, de 104 șchioape și de 38 de șchioape, cu cari a fotografiat spectrul care apare tocmai înainte de eclipsă; această expediție a certificat cu ajutorul interferometrului și coroana rotației.

Guvernul mexican a trimis două expediții, dintre cari una a ocupat o rațiune aproape de Cuen-came, iar a doua o stațiune lângă Berrendo. Ele au produs fotografii și desene de pe coroană și au cinematografiat eclipsa.

O expedițiune a Observatorului Steward dela Universitatea din Arizona, condusă de directorul A. E. Douglass, s'a așezat în centrul liniei eclipsei, la sud de Hermosillo, în Mexic. Observatorii amatori au manifestat deasemenea mult interes acestei eclipse și un

grup din Arizona a făcut o excursie în automobile, pe o distanță de 160 km., în pustietățile deșertului Sonora, care este în centrul liniei eclipsei. Alți amatori pe cari i-a interesat eclipsa, au fost invitați să se atașeze expedițiunii care a pornit în frunte cu Douglass. Echipamentul a constat din tot felul de instrumente astronomice posibile. Artiștii expediției și-au încercat dexteritatea desemnând undele coroanei precum și alte amănunte ale formei și structurii, cari s'ar putea prinde din ochi mai bine chiar de cât pe placa fotografică. Toți membrii expediției au avut prilejul, să vadă unul dintre spectacolele cele mai grandioase ale naturii.

Pe insula Catalina au fost câteva alte expediții. Expediția observatorului Jerkes a staționat acolo cu un foarte bogat echipament, la fel și o expediție a Universității din Nisconsin, care a măsurat strălucirea coroanei cu ajutorul celei fotoelectrice. Observatorul Goodsele dela Colepiul Carleton din Northfield s'a dus tot acolo pentru a fotografia coroana și stelele din jurul soarelui cu ajutorul unor lînți de 8 șchioape, și pentru a fotografia spectrul.

ÎN LOCURI UNDE ECLIPSA A FOST VĂZUTĂ NUMAI PARȚIAL

În toate părțile Statelor-Unite cari nu erau în calea eclipsei totale, soarele a fost eclipsat numai parțial, întrucât eclipsa a fost vizibilă de fapt în toată America nordică și în partea de mează-noapte a Americii sudice. În toate punctele maximum de întunecime va depinde de distanța dela linia centrală, mărimea eclipsei descrescând pe măsura în care crește distanța dela linia centrală. Umbra lunii a atins pământul întâi la răsărit de sudvestul peninsulei Coinceatca din Asia. De aci calea eclipsei, care este de aproape 100 de mile de lată, a trecut peste Oceanul Pacific, în direcție sudvestică, atingând insulele Alentiene, dar netrecând în drumul ei peste nici un uscat până a ajuns la grupul de insule Santa Barbara, aproape de coasta Californiei, cu puțin după amiază. Umbra lunii trecu peste această parte a cursului ei în aproximativ un ceas și un sfert, cu o iuțală statornică de aproximativ o jumătate de milă pe secundă. După ce a atins coasta Californiei sudice, umbra trecut peste California inferioară, peste Mexic și golful mexican, până la Jukatan, și de aci spre sud de Indiile vestice, până la un punct aproape de Antilele mici, unde părăsește pământul la asfințit. Aproape un ceas și 45 de minute îi trebuie umbrei ca să facă drumul dela coasta vestică a Californiei inferioare până la locul de unde părăsește pământul. Întreaga cale dela Kamciatka până la punctul din Atlantic de lângă Antilele Mici, formând o distanță de peste cinci mii de mile, o face în trei ceasuri. Când a trecut de insulele Alentice, după timpul local, este dis de dimineață; iar după ora Pacifică, este un ceas când ajunge San-Diego și Ensenada și 2 ceasuri și un sfert, după ceasul dela munte, când a ajuns la Hermosillo; iar când a ajuns la Cuen-Came este 2 și 35. La 3 și 28 după ora centrală, ea a ajuns la Tampico în golful mexican, și la asfințit părăsi pământul în vecinătatea Antilelor Mici.

Întrucât peninsula Alaska, părțile vestice și sudice ale Statelor-Unite și Indiile de vest sunt comparativ, aproape de calea eclipsei totale, eclipsa parțială a fost

mai mare în aceste secțiuni decât în oricare parte a Mexicului sau Americii Centrale. În noile State Engleze, maximum de întunecime, era de aproximativ 40 la sută dar în Canada răsăriteană chiar și mai mică.

CAUZA ECLIPSEI TOTALE DE SOARE

Poate știu toți că o eclipsă totală de soare se datorește trecerii lunii printre soare și pământ. Dar nu se știe atât de mult, că eclipsele nu se pot produce decât atunci când luna este la una dintre extremitățile orbitei sale, sau aproape de acelea extremități cari sunt cele două puncte dela gradele 180 în cari ea trece peste eclipsa sau planul orbitei pământului în jurul soarelui. Luna trece în fiecare lună câte odată pela extremitatea orbitei ei, eclipsa însă nu o va produce decât atunci când și pământul și soarele sunt într-o linie cu ea, atunci când ea ajunge la extremitatea orbitei sale.

Aceasta se întâmplă de două ori pe an la intervale de 6 luni, când soarele este aproape de capetele orbitei lunii, iar datele la cari să întâmplă sau eclipsă de lună sau eclipsă solară, sunt numite sezoane eclipsele. Că eclipsele nu se produc în aceleași luni ale anului, să datorește faptului că pozițiile extremităților orbitei

lunare deviază ușor într-o porție care le face să poată întregi câte o revoluțiune, cam în 19 ani, în jurul eclipsei. Ca un rezultat al acestui lucru, eclipsele se produc în fiecare an la altă dată, dar totdeauna la interval de șase luni. Cu două săptămâni înainte de sau după data eclipsei solare se poate întâmpla câte o eclipsă de lună, când soarele, luna și pământul sunt din nou într-o linie, dar au la mijloc pământul, între lună și soare, lucru care să întâmplă atunci când avem lună plină. Într'un an sunt de obicei nouă eclipse de lună, iar în unele împrejurări pot să fie și trei. Sunt ani, când nu se produce nici o eclipsă lunară, dar atunci trebuie să fie cel puțin două întunecimi de soare pe an, și pot să fie și până la cinci. Cel mai mare număr de eclipse ce să pot produce într'un an, este de șapte, cinci, de soare, și două de lună. Nu toate eclipsele solare sunt totale. În unele cazuri osia cornului umbrei lunare trece evident de tot peste unul dintre poli, fără să atingă suprafața pământului și numai atunci întunecimea de lună se vede peste toată suprafața pământului.

Principalul lucru care a preocupat expedițiunile în vederea eclipsei, a fost procurarea de negative pentru adevărarea efectului einsteinian.

VITAMINELE

[CONTINUARE DIN NUMĂRUL 23]

Sunt bani în întreprinderile de alimentație. Trusturile alimentare ne pot hrăni sau distrugând sau împărțind conținutul vitaminos. Lumea care se hrănește cu lucruri conzervate, arată de obicei semnele unei nutriții defecte. Supa conzervată mai cu seamă este lipsită de orice vitamine, după cum este și laptele condensat și evaporat. Vitaminele lipsesc de obicei din carnea și din peștele conzervat, delicatețele conservate sunt deasemenea lipsite de elementul vital. Dacă cumva este necesar să recurgi la asemenea alimente, cum este la orașe cașul, trebuie să producem vitaminele mâncând în plus ceva proaspăt sau verde, iar pe lângă carne o portocală sau două. Drojdile suplinesc deasemenea vitaminele B, și C, dizolvabile în apă și vitamina A, dizolvabilă în grăsime. Și toate aceste vitamine pot fi obținute din untul curat și din laptele proaspăt; nealterat, sau din brânza făcută din lapte.

Nici o crimă mai mare nu se poate comite față de omenire decât aceea a profiterilor de pe urma laptelui, cari îi iau crema pentru a o vinde pe prețuri fantastice și îi substituiesc apoi o compoziție chimică de uleiuri vegetale făcute să samene smântânii. Prin aceasta se răpește copilului ceea ce este mai de frunte pentru dezvoltarea și sănătatea lui, și dacă legea va mai îngădui aceasta, vom avea o generație de oameni defecti, slăbănogi, neputincioși, ne în stare a rezista boalelor, ineficace, neangajabili și în general neapți pentru misiunile vieții. O asemenea rasă s'a produs deja în unele dintre marile centre ale civilizației, în-deosebi în Marea Britanie, unde așa numiții „huli-

gani“, unde maturii copii ai mahalalelor sunt priviți ca o primejdie a civilizației, datorită aptitudinilor lor către ilegalitate și anarhie, atribuitele unui intelect slăbit, împovărat. S'a descoperit în decursul războiului, că o nutriție bună și viața în aer liber a făcut din ei oameni folositori. O generație sau două de bine-nutriți ar revitaliza această rasă de nenorociți. Anglia va trebui să găsească de urgență cale pentru a și revizui civilizația și a da cetățenilor vitaminele ce le trebuie, sau de nu, va fi amenințată să fie copleșită de acești degenerați. La fel Germania, Franța și America, unde somajul și sub-nutriția sunt pe cale de a deveni cronice pentru sute de mii de inși, pe cari îi îndrumă pe urmele huliganilor londonezi. În Marea Britanie însă totul e în funcție de liră sterlină, și la fel în America, de dolar,—acestea sunt cuvintele cari sunt una cu o moarte națională.

Unul dintre pașii cei dintâi ai civilizației așa zisă „creștină“, regulată nu de legea lui Christos ci prin cea păgână a nemodificatei oferte și cereri, este acela, că publicitatea dată de presă și de anunțuri este destinată a spori cererea de alimente vitaminose. Și în curând are să apară opera relativității între preț, cerere și stoc. Prețurile portocalelor se vor ridica, deasemenea ale drojdiilor, lămâilor, trifoiului, untului, laptelui și altor produse agricole cari au minunatul nume de „vitamine“. Este o neobișnuită oportunitate aceasta de a capitaliza creșterea științei și de a exploata clasele cititoare cari citesc despre alimentele dătoare de viață.

(Continuare în Numărul 2)

Cel mai mulțumitor, mai folositor, mai durabil și mai pregătitor de bucurie

Cadon de Crăciun

*este de sigur
un abonament anual la*

„EPOCA DE AUR”

numai 75 lei,

care aduce primitivului tot anul și totdeauna bucurie nouă, până când alte cadouri în scurt timp sunt istovite.

EPOCA DE AUR în scurt se va dovedi pentru fiecare cetitor cel mai de folos, singur și sigurul îndrumător într'o lume plină de dubietate.

Pentru 140 lei — o nimica toată, în comparație — sunteți abonați la **Epoca de Aur** pe un an, primiți o carte **Harfa lui Dumnezeu**, de 350 pagini, legată în pânză și aurită, și un **Calendar pentru anul 1924**, conținând peste 200 pagini (fără anunțuri de vre un fel).

*Din nici o familie acestea n'ar trebui să lipsească.
Este cel mai mare bine ce Vi-l puteți face d-voastră
pentru anul 1924.*

*Noi dorim tuturor cetitorilor
sărbători fericite.*